

DOMOLJUB

Izhaja vsak šotrtok. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 00 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Štamp in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 26.

V Ljubljani, dne 30. junija 1910.

Leto XXIII.

Kaj prodaja naš kmet v tujino?

Kdo je izobražen? To vprašanje je vredno odgovora. Najbolj priprosto mnenje je tako-le: Izobražen človek se nosi bolj ali manj po gosposko, govori kakor se piše po bukvah, ima nekaj šolskih spričeval med svojimi papirji, ima vsak dan meso na mizi in bel kruh in se šteje za nekaj več, nego delavno ljudstvo z zadelano obleko, domačo hrano in zaguljenimi rokami. Ta predstava zdaj, hvala Bogu, vedno bolj izginja. Obleka ne dela človeka in tudi to ne, s čimur se pomaže krožnik ali skleda, ki ji iš nje.

Od izobraženca se zahteva več; hoče se znanja od njega, ki si ga je pridobil iz knjig in iz izkušenj. Človeka, ki mnogo bere, se že rado imenuje izobraženega, četudi ni mnogo hlač trgal po šolah. Branje samo pa še ne pomaže; treba je tudi razsodnega premišljevanja in lastnih sodeb o tem, kar kdo bere. Izobrazba pa mora tudi koristiti. Ko govorimo o ljudski izobrazbi, si mislimo le tako izobrazbo, ki vsled nje ljudstvo svoje moči in moči svoje domovine vedno uspešnejše porablja, da si zna vedno več pridobiti in si povečati svoje blagostanje. Seveda je treba k temu tudi vernega krščanskega in nasproti vsem poštenega srca, toda ne da se izbrisati resnica, da živimo na zemlji in da duh ne more napredovati, če telo hira.

Zato je pa dolžnost naše politike, da pred vsem skrbi za gospodarsko izobrazbo svojega ljudstva. Odpreti se mu morajo duševne oči, da spozna svoje razmere, pa tudi vidi vzroke, zakaj se mu tako godi, in potem išče potov do

boljših časov. »Domoljub« se v svojih člankih drži tega načela in tudi nasprotniki mu priznavajo, da je za splošno gospodarsko izobrazbo že mnogo storil. To ostane tudi zanaprej njegova naloga. Veseli nas, da se marsikje po izobraževalnih društvi razširja »Domoljubov« gospodarski pouk v predavanjih in medsebojnih razgovorih.

Zlasti eno reč, ki se vleče skozi vse naše gospodarske razprave, naj tu posebej poudarimo. Ta reč je vzajemnost vseh delavskih stanov. Nasprotja med tovarniškim delavstvom in kmetom so samo navidezna; v resnici imata oba en cilj: dobiti dostojen zaslužek za pošteno delo, in enega sovražnika: oduševstvo, ki se redi od njihovih žuljev. Veliki obrt je navezan na kmeta in tem bolj uspeva, čim boljše se kmetu godi; kmetu pa mora biti tudi mnogo na tem, da ima v stalnem, zadostno plačanem delavstvu zanesljivega kupca za svoje pridelke. Tudi glede na carino se bosta morala pobotati, da ne bo tistega vednega očitanja, da kmet draži živč. Naše kmetijstvo bi bilo propadlo v neizmerno škodo vsem stanovom, najbolj pa delavskemu, ko bi se bila svoj čas udala država angleškemu agitatorjem, naj se na mejah ne pobira nobena carina. Žita bi sploh pridelovati ne mogli in vsled tega bi se bilo samo po sebi zelo podražilo, čeprav bi bilo prva leta nekoliko cenejše. Saj se vidi, da se je že zdaj mnogokje opustilo pridelovanje žita. Svoj čas smo prodali veliko svojega žita v tuje države: od leta 1866. do 1870. 6,900.000 meterskih centov več, nego smo ga kupili drugod. Zdaj prodamo samo še ječmena več, nego ga kupimo. Ob srednjih letinah moramo v ogromnih množinah že uvažati rž, oves, zlasti pa koruzo. Leta 1905. smo kupili več, nego smo prodali n. pr. rži za 4,800.000 K, ovsa za 8,300.000 K in ko-

ruze za 60,300.000 K. Leta 1909., ko je bila pač slaba letina, smo celo pšenice, ki smo jo zadnja leta povprek po 800 tisoč meterskih centov več prodali, nego kupili, uvozili iz tujine za 7,300.000 meterskih stotov več, nego izvozili. Letošnje leto smo tudi v obilni meri potrebovali tujega žita. Z moko tudi ni nič boljše. Naš izvoz nazadnje leto za letom. Leta 1883. je še znašal prebitek našega izvoza na moki 1,800.000 meterskih centov, leta 1905. že samo 700.000; zadnji dve leti je vsled slabih letin padla ta številka takorekoč na nič.

Pri živini je nekoliko boljše. Izvoz naše goveje živine napreduje od leta do leta. Povprek je znašal prebitek na izvozu govedi

1. 1866—1870.	7620 glav
1. 1901—1905.	151.885 »
1. 1906—1909.	131.647 »

Samo leta 1908. smo dobili iz tujine za klavno in vozno govejo živino 122 milijonov kron.

Pri prašičih je druga; teh še ne zredimo dovolj za domačo uporabo. Kupili smo jih več nego prodali

1. 1866—1870.	264.484 glav
1. 1901—1905.	138.426 »
1. 1906—1909.	21.889 »

Zadnja leta je ta številka zato tako padla, ker je za prašiče na jugovzhodu meja zaprta. Zato se je pa prašičereja doma zelo povzdignila in tudi za naše kraje je neobhodno potrebno, da se ta važna panoga kmetijskega gospodarstva še mnogo bolj goji, nego se je doslej. Na vsak način moramo priti prav kmalu do tega, da bomo prašičev, kolikor se jih potrebuje za domačo državo, sami zredili in jih še prodajali v druge države.

Poglejmo še druge glavne kmetijske pridelke, ki jih prodajamo v tuje države. Leta 1905. smo prodali lesa za 252,500.000 kron; leta 1886. se ga je pro-

dalo samo za 100 milijonov kron; podariti pa moramo, da domača lesna in papirna obrt leto za leto sama porabi vedno več lesa. Samo Rusija (za 350 milijonov) in Zvezne države (za 280 milijonov) presegajo naš letni lesni izvoz. Zdi se nam pa, da ta ogromna številka ne pomeni samo dobrih reči. Kjer se lesa preveč izseka, začno gospodovati vetrovi in ž njimi viharji in povodnji, ki odplavljajo rodovitno prst in na goličavah odkrijejo skalna rebra, ki se nikoli več ne pokrijejo. Jaje se je izvozilo imenovanega leta za 97.100.000 kron, kož za 60.000.000 kron, konj za 60.400.000 K, volne za 34 milijonov kron in peres za 23 milijonov in pol. Že iz teh števil se vidi, da naše kmetijstvo ne hrani samo države, marveč da s svojimi prebitki tudi lepe svote pridobiva iz tujine.

Političen pregled

POLITIČNI POLOŽAJ.

V ospredju političnega položaja stoji še vedno odpor jugoslovanskih poslancev proti laški pravni fakulteti. Vlada je že čisto računala na to, da Jugoslovani ne bodo edino nastopili v tej zadevi in tudi nekateri češki poslanci so bili že pripravljeni glasovati za laško univerzo. Toda važnost, katero ima to vprašanje za nas, posebno pa še to, da je hotela vlada s fakulteto nagraditi tiste Lahe, ki nam v Trstu, Pulju in drugod niti ljudskih šol ne privoščijo, je vendarle združilo vse jugoslovanske poslance v odporu proti takemu preziranju naših pravic. Jugoslovanski vseučiliški klub je že predložil ministrskemu predsedniku naše zahteve in pogoje, pod katerimi bi bilo mogoče ustvariti boj proti laški fakulteti. Bienenrth je vzel to na znanje, izjavil, da bo poročal o jugoslovanskih zahtevah naučnemu ministru. Ko odgovori Bienenrth na pogoje, ki jih je stavil vseučiliški klub, bo seja vseh jugoslovanskih poslancev, da sklepajo o nadaljnjem postopanju v tej zadevi. — Jugoslovani so pa zahtevali z ozirom na čudno postopanje nekaterih čeških strank tudi od Čehov, ki so v Slovanski Enoti jasnega odgovora, kaj nameravajo storiti glede vladne namere, dati Lahom vseučilišče ne glede na šolske zahteve Slovencev in Hrvatov. V seji, ki jo je sklical dr. Šusteršič, je Slovanska Enota sklenila, zahteve Jugoslovancev z vsemi močmi podpirati. Vsled tega sklepa so pa seveda vladni privrženci vsi iz sebe. Prepirajo se že med sabo, kako bi bilo najbolje zlomiti obstrukcijo proti laški fakulteti v proračunskem odseku, s katero sedaj že z vso resnostjo računajo. Razen tega pa vladne stranke še komaj krote nemške burše, katerim nikakor ne gre v glavo, da bi nemški značaj Dunaja nič ne trpel, če se ustanovi na Dunaju laška fakulteta.

Upanje, da se Slovanska Enota ob tem vprašanju razbije, je torej Nemcem šlo zopet enkrat po vodi. Tembolj je pa začelo škripati v vladni večini. Celo Poljaki, ki so bili vedno najzvestejši prijatelji vsake vlade, so začeli zadnji čas postajati nezadovoljni in delajo Bienenrthu največje preglavice. Zahtevajo namreč, naj se uravnajo reke po Galiciji in naj vlada vendar že enkrat prične kopati prekop med Donavo, Odro in Vislo, ki jim ga je obljubil še ministrski predsednik Körber, ki je spravil tudi tozadevni zakon skozi zbornico. Takrat se je napravil zelo površen proračun, po katerem bi stal prekop 750 milijonov. Z delom bi se bilo moralo začeti že leta 1904. Posebno ravnateljstvo za to podjetje je pa preračunalo, da bi stvar stala najmanj 1200 milijonov, ki bi državi nesli komaj po 2% obresti. Gosposka zbornica se zato upira zgradbi tega prekopa. Bienenrth je to Poljakom povedal in jim je že ponudil primerno odškodnino. Gotovo je, da pri Poljakihi na kak resen odpor proti vladi ni misliti, posebno še v ti zadevi, o kateri morajo prej ali slej izprevideti, da je nemogoča. Za dobro odškodnino bodo gotovo zopet pomagali vleči vladni voz, iz katerega se itak tudi sedaj niso popolnoma izpregli. Položaj se bo gotovo pojasnil že ta teden, ko se bo videlo, če bo mogla vlada zlomiti jugoslovanski odpor proti laški fakulteti v proračunskem odseku.

Zbornica

je sprejela proračun v petek. Vlada bi pred počitnicami še rada rešila zakon o laški fakulteti in vsaj en del finančnega načrta. Toda skoraj gotovo ne bo iz nobenega nič. Govori se že, da zbornica ne bo imela nobene seje več, govori se že tudi o razpustu državnega zbora in novih volitvah. Vendar imajo take govorice samo namen, podžgati one poslance, ki se boje za mandate, proti jugoslovanski obstrukciji. Železniški minister je tudi izjavil, da predloži vlada zbornici zakonski načrt o lokalnih železnicah le v tem slučaju, če pred parlamentarnimi počitnicami, če ji zbornica dovoli takozvano malo finančno reformo, ki bi zvišala davek na osebno dohodnino in žganjarino. Tako se sedaj vse od kraja poti in trudi, da bi spravili državni voz zopet na cesto, pod katero je ušel vladi in njeni večini. Za proračunsko razpravo splošno ni bilo v zbornici nobenega zanimanja, ker se je že naprej vedelo, da bo proračun sprejet, ker je bilo gotovo, da bodo Lahi in Poljaki glasovali zanj. Zanimivo je pa bilo glasovanje o resolucijah, ki se jih je nabralo tekom proračunske razprave nad 500. Pokazalo se je pri tem glasovanju, da je narodna enakopravnost, ki jo oznanjajo socialni demokratje, čisto prazna beseda, ker so nemški socialni demokratje vedno glasovali tudi proti upravičenim zahtevam slovanskih poslancev. Vsled tega je nastal hud razpor med nemškimi in češkimi socialnimi demokrati. Da po-

tolažijo češke sodruge, so stavili nemški socialni demokratje predlog, naj dovoli vlada na leto 3 milijone za manjšinske šole. Denar naj bi dobila društva, ki skrbijo za te šole, po številu prebivalstva. Ta predlog je pa le pesek v oči in Slovanom škodljiv, ker bi tega denarja bila najbolj deležna nemška društva. — Poljaki so hoteli nagajati vladi in so vedno glasovali za narodne zahteve opozicije. Ni pa mogoče opravičiti, da nekaterih dalmatinskih poslancev niti ob tako važnih trenutkih ni v zbornico. Zbornica je poleg proračuna sprejela tudi brez razprave zakon o tehničnih preizkuševališčih, katerih izpričevala bodo veljala za javne listine. Končana je bila tudi razprava o Lisyevem predlogu o bedi čeških tkalcev, razprava o poročilu draginskega odseka je bila prekinjena. Prihodnja seja bo v petek. — Poslanec Povše je stavil nujni predlog za podporo posestnikom onih občin ob Savi, katerim so nalivi napravili veliko škodo, dr. Krek pa nujni predlog, naj se zgradi železnica Polzela-Kamniki-Kranj-Poljanska dolina-Sv. Lucija.

Odseki.

Finančni odsek je kar na lepem ustavil svoje delo, dokaz, kako se brigajo vladne stranke za to, da bi pomagale tisti vladi, od katere zahtevajo vse mogoče reči. Vlada kar naprej zahteva vsaj malo finančno reformo, a nima toliko moči, da bi prisilila svoje stranke, da spravijo finančno predlogo vsaj skozi finančni odsek.

V proračunskem odseku se nadaljuje razprava o laški fakulteti. Poslanec Gostinčar bo nadaljeval svoj govor, ki ga je prekinil pred dobrim tednom. Češki agrarec Bukvaj je prepustil svoje mesto v odseku poslancu Demšarju. Poleg njiju so v odboru še dr. Korošec, dr. Ploj in Vukovič. Podpirali bodo njihov boj zoper laško fakulteto tudi češki poslanci. Vlada namerava zlomiti obstrukcijo z dolgimi sejami. Zato je zbornični predsednik predlagal, naj bi se seja zbornice vršila šele 4. julija, a je propadel proti predlogu poslanca Seitza, naj se vrši seja že 1. julija. Ta teden bo odločilen za naše vseučiliško vprašanje in morda tudi za obstoj sedanja vlade.

OGRSKO.

Državni zbor je bil odprt v soboto s prestolnim govorom, pri katerem so bile zastopane vse stranke razen Justhovcev. Starostni predsednik, 96-letni Madaru, je v prvi seji v pozdravnem govoru protestiral proti načinu, kako je zmogala vlada pri zadnjih volitvah. — Govori se, da se vse opozicijske stranke združijo, vendar je pa to težko verjetno radi nespravljalivosti Justha in Košuta. Manjšina zahteva podpredsednika v zbornici.

Najbolj klaverno vlogo v ogrskem državnem zboru bodo pa, kot se kaže, igrali hrvaški delegati, ker se je koalicijska čisto udinjala Khuenu. Železniško

pragmatiko, ki je dvignila toliko hrupa, je čisto postavila iz dnevnega reda, glede drugih spornih točk se je pa postavila na mažarsko stališče, naj jih poravnajo regnikolarne komisije.

BOSENSKI SABOR

je že izvolil proračunski, agrarni in odsek za nadzorovanje uprave. Proračunski odsek je že vzel v razpravo proračun za leto 1910. Stroški znašajo 74.297.712 K, dohodki pa 74.322.409 K. Prebitka je torej 24.697 K. Na razne proteste od strani Hrvatov radi preziranja o priliki cesarjevega obiska je vlada odgovorila, da ni nameravala žaliti Hrvatov.

BALKAN.

Napetost med Turki in Grki se ni nič zmanjšala. Turki bojkotirajo Grke in mnogo Grkov se je že izselilo. Pregonati nameravajo tudi grške učitelje. — Srbska skupščina je sprejela obrtni zakon, ki tudi deloma poskrbi za delavsko zavarovanje. — Črno goro nameravajo ob knezovi vladarski petdesetletnici oklicati za kraljestvo. Ob tej priliki obišče na carjevo željo tudi srbski kralj Cetinje.

RUSIJA IN JAPONSKA

sta sklenili pogodbo glede Mandžurije. Prisililo jih je k temu to, da so se Amerikanci približali Kitajcem.

PORTUGALSKO.

Vlada je odstopila, ker kralj noče razpustiti zbornice. Republikani zelo agitirajo, da se proglasi republika.

ŠPANSKO.

Ministrski predsednik hoče na vsak način pričeti boj proti Cerkvi po francoskem zgledu.

LISTEK

Črna žena.

Zgodovin. povest. — Priredil Javoran.

(Dalje.)

»Stoj!« je zaklical možek; »ne izogneš se mi; dobro poznam tvojo zgodovino in tvoje razmere!«

France se je izpozabil in mu odgovoril v slovenskem jeziku:

»Kaj veš?«

»Hihihi,« je pokašljeval možek, »poglej ga no, si se že izdal! Prav dobro znaš slovenski. Da boš takoj izprevidel, da ne maram veliko govoriti, ti povem kar naravnost, da si mož ciganske princesinje.«

»Jaz pa tebi povem, da si nesramen vohun,« je zarohnel nad njim France.

»Le počasi, le počasi! Nikar tako razburljivo! — Jaz sem prijatelj tvojih ljudi na Brdih in sem že nekaj pod-

platov prebil zaradi tebe. — Tvojim domačim sem namreč obljubil, da jim prinesem tolažbo in kako sporočilo od tebe.«

France se je začel tresti po vsem životu; nekaj časa je molčal, potem pa je zakričal na vse grlo:

»Ah, kako se jim godi? Štefan, povej, kako se godi Zalki in mojemu detetu?«

»Menim, da popolnoma razmeram primerno,« je odgovoril možek; »vsaj zdrava sta še vedno. Zalki je bilo seveda zelo hudo pri srcu, ker si izginil tako nenadoma in skrivnostno; a sčasoma se je precej pomirila.«

»Štefan, prosim te, bodi tako dober,« ga je prosil Bregar, »ko prideš na Gorenjsko, nikomur ne povej, da si me našel; usmili se me in stori mi to uslugo, zakaj te sramote ne bi mogel prenesti.«

»Kje pa imaš ženo?« je vprašal možek radoveduo; »nisem je še videl; pa vsaj ni ona starka, ki je pred vrati, tvoja žena!«

»Kaj si pa storil takega, da bi se moral sramovati, Bregar?« ga je vprašal možek sumljivo in mu motreče pogledal v njegove sive oči.

»Štefan, pri troedinem Bogu ti lahko prisežem, da res nisem ničesar kriv; toda za seboj imam strašno, zapleteno zgodovino. Bog mi je poslal hudo poizkušnjo; da bi le ne omagal.«

»Bregar, Bog je neskončno modrejši kakor mi slepi črvički; dobro ve, koliko more vsakdo izmed nas nositi in koliko mu sme naložiti, da ne pade pod jarmom . . . Toda, ali ne bi smel izvedeti tvoje zgodovine? Stvar sem razmišljal že po poti in sem v marsičem res prišel do precejšnje jasnosti, a vsega si sam ne morem razložiti.«

»Svojo zgodovino ti lahko povem v kratkem; ni ravno posebno obširna. Kakor veš, sem stopil pred leti kot na-

jemnik v četo, ki je šla v boj zoper Turke, in z njo sem prišel na južnoštajersko mejo. V nekem malem spopadu s Turki sem ranjen obležal na polju. Rana mi je krvavela in mojemu življenju se je bližal konec. Tedaj so pa prišli ravno še o pravem času cigani, ki so se potikali v okolici, me iz usmiljenja dvignili in prenesli v svoj šotor. Več mesecev sem ležal bolan — pravzaprav sem visel med življenjem in smrtjo; ob tej bolezn mi je stregla neka dekle, hči ciganskega poglavarja. Ko sem zopet okreval, sem ostal še dalj časa pri ciganih in užival njihovo gostoljubnost. In v tem času se je vnela ljubezen med menoj in Nigano, cigansko mladenko. Čez četrta leta sva bila mož in žena. — Pa ciganska kri je nemirna. — Nekaj tednov sva živela srečno, toda nekega dne je Nigana izginila in se šla potikati s svojimi rojaki po deželi; takrat me je prvič zapustila. Pozneje se je to ponavljalo. Nekoč je roparska turška tolpa zajela dvajset ciganov, ki so počivali v pastirski koči pri Krsnavopolju, in jih s kočo vred sežgala. Tudi Nigana je bila med njimi in zato sem si moral po vsej pravici misliti, da je zgorela z drugimi vred. Najmanj deset ciganov, ki so bili v obližju — eden je tičal v nekem grmu, komaj za lučaj kamna oddaljenem od koče — mi je priseglo, da je Nigana zgorela. Pozneje so našli celo njen dragoceni nakit v pepelu na pogorišču. — Zadeva je prišla pred župnika v Bjelini, ki je uradno potrdil Niganino smrt in mene proglasil za prostega. — A Nigana ni bila mrtva. Turki so jo namreč izvlekli iz ognja, jo rešili smrti in jo potem prodali na Srbsko kot sužnjico. Dolgo sem žaloval za ženo, zakaj odkritosrečno sem jo ljubil. Pozneje sem šel domov . . . Kaj se je tam zgodilo, ti je vse znano. — Resnično srečo sem našel šele z Zalko. In ko sem bil najsrečnejši, me je nenadoma zadela grenka usoda. — Nigana je ušla turškemu gospodarju in po velikih nevarnostih in nezgodah prišla v Bjelino, kjer je zvedela, da sem odšel v svojo domovino; ker je vedela za mojo domovino, se je nemudoma napotila na Kranjsko mene iskat. S pomočjo svoje stare matere, ki jo je vedno spremljala, me je slednjič res našla. Ko je spoznala, da sem zopet poročen, je v začetku izgubila vsako upanje, da bi me mogla zopet pridobiti zase. Pozneje je pa vendar poskusila vse mogoče. Neizmerno se je bala ljudi, da bi ji ne storili kaj žalega, in zato je v njej dozorel sklep, ljudi strašiti. Pobarvala si je obraz s črno barvo in tako dolgo nastopala kot Špičkov duh. To je bila »črna žena«, katere so se ljudje tako bali . . . Dolgo se je trudila in slednjič se ji je posrečilo vendar, da me je ponoči izvabila v gozd, kjer se mi je dala spoznati in mi razjasnila ves svoj položaj. — Zame je nastala strašna, težka dolžnost; toda drugače nisem smel, moral sem iti z njo, zakaj bila je moja prava žena! — Zapustila sva Gorenjsko in po dolgi poti dospela semkaj,

kjer sva si kupila to hišo. — Zdaj veš vso mojo zgodovino in h koncu naj ponovim še enkrat svojo prošnjo . . . »

»Kje pa imaš ženo?« je vprašal možek radovedno; »nisem je še videl; pa vsaj ni ona starka, ki je pred vrati, tvoja žena?«

»Da bi te . . . ! Kaj še,« je odgovoril Bregar, »to je postrežnica. — Nigana je mlada in zala, kakor kaka gospodična. Sicer ima nekam bolj temno polt, a ravno ta prav posebno pristojna njeni prikupljivi osebnosti . . . A ciganska kri — nesrečna ciganska kri! — Tako je vihrava in nemirna kakor suho listje ob jesenskem vetru. V mirni hiši, pod varno streho kar ne more strpeti — ampak mora ven na široko pustinja in se potikati po nji kakor prosta hči puščave, mora spat pod prostim nebom, mora živeti svobodno, brezskrbno. Zdaj je že zopet štirinajst dni z doma; od nikoder ne najdem poročila o nji in tako moram samotariti v svoji hiši. — Štefan, zares sem nesrečen — dve ženi imam in vendar nobene . . . »

»Toda, France, saj si vendar mož — in žena mora biti pokorna svojemu možu. Imaš vendar še toliko moči, da ji boš upognil njeno voljo in izbil iz uma svojeglavnost.«

»Štefan, ne poznaš ciganov . . . Cigani nimajo nikake volje, ali pa prav malo. — Pri Nigani sem poskušil vse, kar je sploh mogoče. Bil sem z njo ljubeznjiv in prijazen in sem jo prosil, naj ostane pri meni. Drugič sem ji zopet pokazal vso svojo strogost in moško odločnost, svojo nevoljo, jezo in srd. Vse zaman! — Taka je Nigana; obljubi, zatrdi z najsvetejšo prisego, da me ne bo zapustila, v njej vzplamti strastna ljubezen do mene: a vse je le kakor pena; čez pol dneva je vse pozabljeno in Nigane ni nikjer. Z enim očesom se smeji in z drugim istočasno joka. Zdaj se zviija od notranjih bolesi po tleh kakor obstreljena srna, a v naslednjem trenutku se vrti od samega

veselja napol nora. Vedno posluša le čuvstvo, volje pa nima prav nič.«

»Če bi bil jaz na tvojem mestu, bi zapustil to cigansko domovino in bi si drugje poiskal primerno bivališče; nemara bi izpremenila žena svojo naravo, če bi bila daleč od svojih rojakov.«

»Tega skoro ne morem pričakovati. Nigana je preveč strastno priklenjena na pustinja. V tujini bi umrla od samega hrepenenja.«

»O, France, tako hitro pa vseeno človek ne umrje. Tudi meni je često, ko sem v tujini, zelo dolgčas po gorenskih gorah . . . ; pa človek se polagoma vsemu privadi.«

»Navaden človek res, a ne tako cigan. Cigani imajo posebno dušo, v katero mi ne moremo prodreti do dna. Mislim, da bi Nigani nič ne pomagalo, če bi bila še tako daleč od tega kraja; kakor hitro jo obide želja iti v prosto naravo, je vse zastoj; če bi bila na koncu sveta, bi vendar našla pot semkaj.«

Možek je globoko zamišljen zmajeval z glavo, France je pa nadaljeval:

»Zdaj lahko izprevidiš, da so moje razmere res silno žalostne; nobenega veselja nimam več na svetu, pred seboj nobenega smotra; samotno prebolevam v koči svoje žalostne dneve — in ko bodo enkrat minuli še ti, bom umrl, zapuščen in pozabljen v tujini.«

Možek se je zopet zamislil in nemo zrl v tla. Čez nekaj časa je pripomnil:

»France, veš kaj bi storil na tvojem mestu jaz? Vzel bi orožje in vstopil k vojakom, saj danes domovina toliko krvavo potrebuje izurjenih bojevnikov. Poslušaj moj nasvet! Pojdi k Andreju Krajskemu, ki te bo rad sprejel v svojo četo.«

»Podobne misli sem imel že sam; a kaj, ko imam še vedno dolžnosti do Nigane. Kar tako je vseeno ne smem zapustiti.«

»Hahaha, Bregar, le preveč tenkovenen nikar ne bodi. Take dvome si kar izbij iz glave! — Saj ima vendar

tudi žena svoje dolžnosti do tebe, a se kljub temu ne meni zate prav nič. — Pojdi k župniku in mu razjasni svoj položaj! In verjemi mi, v kratkem boš imel v žepu pravico, da se smeš ločiti.«

»Toda Nigana se mi vendar smilijo. Kaj more sama za to, če je hči proste narave in če v njenih žilah polje nemirna ciganska kri, ki ji ne dovolj obstanka v mirnem življenju.«

»Nemara jo bo pa ravno začasna ločitev poboljšala. Mislim namreč, da se ločiš samo za kratek čas, recimo za eno leto in potem se zopet vrneš semkaj.«

Bregar je nepremično upiral svoj pogled na tla in razmišljal.

»Štefan, hočem stvar premisliti,« je pripomnil France čez nekaj časa šepetajoče. »Moje življenje je vsekakor uničeno enkrat za vselej in navsezadnje bi bilo res boljše umreti na slavnem bojnem polju kakor v tem zapuščenem kraju.«

Zopet sta oba molčala precej dolgo. — Čez nekaj časa je dvignil France glavo in rekel:

»Štefan, kakšne novice mi prinašaš iz domovine?«

»Čisto nič novega ne vem,« je odgovoril Štefuljček. »Kmalu potem, ko si se ti izgubil, sem tudi jaz zapustil Bled in potem sem preromal vso Kranjsko. Povsod sem se nekoliko oziral po tebi; pa zavedla me je neka napačna sled, — mislil sem namreč, da te je odvedla z doma, krvava kosa.«

»Kaj pa je to, krvava kosa?« mu je hitro segel France v besedo.

»O, nič, nič,« mu je vidno v zadregi odgovarjal možek; »samo zarekel sem se; — — — sem hotel reči, čarovnica s krvavo koso; to je neka gorska čarovnica, ki prebiva na Kleku.«

»Štefan, neodkritosrčen si in mi nočeš povedati vsega.«

»Bog nas varuj, čarovnice res napravijo veliko zlega, se je nedolžno potajil možek.

(Dalje prih.)

RAZGLED PO DOMOVINI

Deželni glavar pl. Šuklje odloži državnozborni mandat vsled preobilnih poslov, katere zahteva od njega delo v deželnem odboru. Izvršilni odbor S. L. S. je v sporazumu z volivci postavil za kandidata za državni zbor g. deželnega odbornika Evg. Jarca, ker g. Zorc iz Kandije ni mogel prevzeti kandidature. In »Slovenski Narod«? V navadnem pobalinskem tonu opisuje zopet to spremembo in napada g. Zorca. Ta list pač ni več vreden, da bi se kdo oziral nanj. Seveda je ta mandat

za liberalce zelo kislo grozdje, radi bi stegnili po njem roke, a kaj, ko vedno bolj čutijo, kako vidno njihova moč peša. Ino, ker drugače ne morejo otrestiti svoje jeze, jo izlivajo v gnojnico »Slovenskega Naroda«.

Shodi S. L. S. V nedeljo sta se vršila javna volivna shoda na Ježici in pri Sv. Jakobu ob Savi. Na obeh shodih je poročal državni in deželni poslanec dr. Šusteršič o delovanju poslancev S. L. S. v državnem in v deželnem zboru. Volivci so na obeh shodih poročilo

poslanca soglasno odobrili in izrekli njemu kakor vsem drugim poslancem S. L. S. popolno zaupanje. Tudi sta se izrekla oba shoda soglasno za načrt deželnega odbora o novem cestnem zakonu. — Shodu na Ježici je predsedoval občinski svetovalec g. Ahlin, shodu pri Sv. Jakobu pa domači g. župan.

Zopet novo politično društvo so osnovali liberalci v Ljubljani. Dali so mu ime »Skala«, a to ne bo skala, ampak le droben pesek v oči nevednežev. Kaj vam pač, revke, pomagajo nova

društva, ako že stara vedno bolj kažejo gola rebra brez življenja.

Narodnost slovenskega ljudstva. Dokaz, da slovensko ljudstvo ne ljubi le samo svete vere, ampak se zaveda tudi dolžnosti narodnih, kar seveda liberalci ne morejo verjeti, priča »Slovenska Straža«. Komaj je ista dala poziv, naj se po vsem Slovenskem snujejo podružnice »Slovenske Straže« v prid obmejnim Slovincem, že se je priglasilo nad 100 podružnic. To narodno gibanje z veseljem pozdravljamo in upamo, da te podružnice ne bodo samo take podružnice, kakor jih izkazuje Ciril Metodova družba, ampak bodo pokazale v dejanju, da se zavedajo svojih dolžnosti nasproti obmejnim bratom.

Glavni odbor »Slovenske Straže« je imel svojo sejo v sredo, 22. junija v posvetovalnici K. T. D. v Ljubljani. Udeležili so se seje, kateri je predsedoval predsednik »Straže«, g. dež. odbornik prof. Evgen Jarc, zastopniki koroških, primorskih, štajerskih in kranjskih Slovincov. Tajništvo je podalo poročilo o obširnih načelstvenih organizacijskih delih in o sklepih dosedanjih sej načelstva, katerih je bilo sedem. Glavni odbor je vse odobril. V imenu koroških Slovincov je referiral o delu na Koroškem g. urednik Smolej, v imenu štajerskih Slovincov o delu na Štajerskem g. dr. Hohnjec, v imenu goriških Slovincov o delu na Goriškem g. Kopač. Vsi referati so bili sprejeti z velikim odobravanjem in je glavni odbor odobril nekaj jako umestnih predlogov. Posebno obširen in zanimiv je bil referat trgovsko blagovnega odseka, katerega je podal o novih virih »Slovenske Straže« načelnik trgovsko blagovnega odseka, velepodjetnik gosp. Jos. Lončarič. Za globoko premišljene predloge se je glavni odbor g. referentu še posebej zahvalil. G. dr. Nastran je s posebno skrbjo obdelal svoj referat o knjižnicah ter so bili njegovi izvrstni predlogi, sad večletnih izkušenj, sprejeti z zahvalo za njegov trud. Glede ljudskega štetja je bilo sprejetih mnogo jako umestnih predlogov, kakor tudi predlogov o raznih nadaljnjih akcijah »Slovenske Straže«, kar pa seve ni za javnost. Seja je trajala od 9. ure dopoldne do pol 1. ure popoldne in od 3. ure popoldne do 7. ure zvečer. Od pol 8. ure do pol 11. ure zvečer je zboroval nato trgovsko blagovni odsek, ki je s pomočjo društvenega odbornika g. dež. odbornika dr. V. Pegana načrtal razne pogodbe. V »Slovenski Straži« je torej že sedaj jako živahno življenje. Načelstvo je dalo sedaj društvu vse pogoje za najkrepkejši nadaljni razvoj, vsi naši somišljeniki pa naj podpirajo to lepo začrtano delo s tem, da nemudoma povsod ustanavljajo podružnice »Slovenske Straže«.

Prememba imena postaje Tavčarjev dvor. Ime postajališča med Ljubljano in Črnučami, ki se je sedaj imenovalo Tavčarjev dvor, se sedaj spremeni v »Ježica«.

Poletni vojaški dopusti. Letos bodo poletni vojaški dopusti ob času žetve razdeljeni tako: Pešpolki števil. 7, 17, 27, 47, 87, 97 imajo dopust od 3. do vstega 23. julija. Lovski bataljoni št. 20 od 3. do 23. julija, št. 5 od 17. julija do 7. avgusta, št. 8 in 9 od 3. do 23. julija, št. 17 od 17. julija do 7. avgusta, ravno tako št. 19, 7, 11 in 29, št. 21 od 17. julija do 7. avgusta. Bosanska polka št. 2 in 4 imata dopust od 10. do 30. julija. Domobranci imajo dopust od 3. do 23. julija.

Pozor na bankovce po 100 kron! Dognalo se je, da krožijo med ljudstvom ponarejeni bankovci. Pozor zlasti na semnjih! Ti bankovci imajo letnico 1902 in so slabo ponarejeni, da jih je lahko spoznati in ločiti od pravih, seveda, kdor prave pozna.

Vipavska železnica je prevozila v mesecu aprilu 9300 oseb in 2800 kvintalov blaga. Dohodkov je imela 18.600 kron, a lansko leto v istem mesecu 27.354 kron.

Marijanski kongres se vrši meseca julija v Selnogradu. Predsedoval bode prevzvišeni knezoškof lavantinski. Ljubljanski knezoškof so naprošeni, da pozdravijo Slovence, ki bodo dospeli na kongres, v slovenskem jeziku. Prišli bodo zastopniki vseh avstrijskih narodov. Ta kongres daje tudi nam Slovincem priliko, da se pokažemo kot častilce Marijine. Kako lepo bi bilo, ako bi vsaka slovenska Marijina družba poslala vsaj enega zastopnika, saj bi pokrila stroške za pot lahko iz skupne blagajne. Družb na Kranjskem je samo dekliških nad 200 in mladeniških nad 100, nad 20 za žene in 15 za može. Če bi se oglasilo zadostno število, in to bi bilo, ako pošlje vsaka družba svojega zastopnika, potem bi najeli lahko posebni vlak. Vse Marijine družbe, ki se udeležijo kongresa, naj takoj sporoče uredništvu »Slovenca« v Ljubljani.

Potrjen deželni zakon. Cesar je potrdil zakonski načrt o oprostitvi doklad na osebno dohodnino, ki je bil sprejet lansko leto dne 28. decembra v kranjskem deželnem zboru.

2000 vagonov betona bodo porabili za zidove na bregovih Gruberjevega prekopa. Delo je ogromno in je doslej izvršenega komaj petina vsega dela. Največ betona bodo porabili na desnem bregu, ker je treba tamkaj zelo močnih zidov z ozirom na pritisk železniškega nasipa.

Za kruhom. V ponedeljek, 21. junija se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 40 Macedoncev, 30 Hrvatov, nazaj pa je prišlo 100 Hrvatov. V Heb je šlo 40 Hrvatov, v Buks 40 Macedoncev, v Inomost 30 Hrvatov in v Beljak 25 Hrvatov. Čudno je pri tem, da ta dan ni bilo izseljencev iz Kranjskega, ki vedno bolj zapuščajo domačo zemljo in hite v negotovo tujino, dočim primanjkuje na Kranjskem vedno več delavstva.

Volivna dolžnost na Kranjskem. Cesar je potrdil v deželnem zboru kranjskem sprejeti zakon o volivni

dolžnosti pri volitvi za državni in deželni zbor. Vsled tega Najvišjega potrjenja se bodo oni, ki se volitve v državni ali deželni zbor ne udeležijo, primerno kaznovali.

Gospodinjstvo šolo ustanovi deželni odbor v Šinihelu pri Novem mestu.

V zdravstveni zastop višnjegorski je imenoval deželni odbor Matevža Perme, župana v Leskovci.

Zadružni knjigovodski tečaj priredi Zadružna zveza v Ljubljani koncem julija t. l. za duhovnike in učitelje. Kdor se misli tega tečaja udeležiti, naj naznani Zadružni zvezi v Ljubljani najkasneje do 15. julija t. l.

Jesenske orožne vaje rezervistov in nadomestnih rezervistov v okrožju 3. kora se bodo vršile od 26. avgusta do 7. septembra in od 2. do 14. septembra. To velja le za pehoto in lovce. Jesenski manevri se bodo končali 14. septembra.

Ravnateljstvo deželnega muzeja prosi šolska vodstva in korporacije, ki si hočejo z gojenci ogledati zbirke, da izvolijo svoj obisk vsaj 24 ur preje naznaniti, ker bi se jim sicer ne moglo vsikdar pri razkazovanju ustreči.

Gluhonemi otroci na Kranjskem. Točasno je na Kranjskem 60 gluhonemih otrok, in sicer 37 dečkov in 23 deklic. Od teh je sposobnih za vsprejem v zavod za gluhoneme 29 dečkov in 19 deklic.

Družba sv. Mohorja bo, kakor kažejo njeni zapiski, koncem tega meseca imela 86.000 udov. Do sedaj se je oglasilo 85.616 udov.

Slovinci, ki žele kupiti kmetije, naj se obrnejo na »Slovensko Stražo« v Ljubljani. Ne samo, da se zagotovi poštena kupčija brez mešetarjev, ki iščejo lastnega dobička, morejo kupovalci storiti s tem vrlo narodno delo. Vedno več kmetij v obmejnih krajih koroških in štajerskih je naprodaj. V teh krajih je navadno za izšolanje otrok dobro prekrbljeno in cene niso pretirane, svet pa je rodovit. Zlasti se opozarjajo na to slovenski obrtniki, ki imajo družine.

V petek, dne 24. junija se je vršil občni zbor »Ljudskega doma« v Ljubljani. Društvo krepko deluje in kmalu bo izvršeno delo, ki bo družilo pod svojo streho naša ljubljanska društva. To društvo je velepomembno za razvoj vsega slovenskega društvenega življenja, saj bo v njem sedež »Slovenske krščansko-socialne zveze« in »Zveze Orlov«. Delež znaša 10 kron in tople priporočamo, da pristopi tudi z deleži »Ljudskemu domu« obilo »Domoljubovih« naročnikov.

Zahvala. Dne 19. jun. t. l. uničil je požar vsa poslopja, katera sem imel zavarovana pri „Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani“. Škoda se je že dne 20. junija cenila ter mi pripoznala cela zavarovalna svota in dne 21. junija prejel sem že odškodnino.

Zaradi točnega in kulantnega izplačila štejem si v dolžnost to edino domačo slovensko zavarovalnico vsakemu najtopleje priporočati.

Peteline, dne 21. junija 1910. 1854

Franc Penko l. r.

Andrej Penko l. r., Ivan Černič l. r.,
priča. priča.

Graška zavarovalnica, pravcati nemški zavod se ponša, po svojih agentih osobito s tem, da ima pravico do politiške izvršbe, to je, da dovoli okrajno glavarstvo tako ru-bežen, ne da bi se dolg na zavarovalnici iztožil.

Nešetokrat se pa zgodi in je tudi dokazano, da se je politiška izvršba vpeljala, četudi je bila dotična zavarovalna pogodba že zdavnaj zrušena. Na ta način pa le-ta nemški zavod lovi naše slovenske posestnike in jih tudi vjame v svojo nemško korist.

Uslužbenci zavoda imajo pa tudi navado, da brez dovoljenja zavarovanca pritisnejo v zavarovalni knjižici štampiljo, glasom katere se od-poveduje stranka pravici do od-povedi za nadaljnjih 10 in tudi 20 let. Tudi na ta način se veliko naših ljudij vlovi za nemški zavod.

Iz novejšega časa smo pa ugo-tovili tudi sledeči slučaj: Po splošnih zavarovalnih pravilih preneha zavarovalna pogodba, če izroči zavarovanec zavarovano stavbišče med živimi drugi osebi, in v slovenskih pravilih „Graške zavarovalnice“ se nahaja dobesedno določilo, da je plačati le razmerni del plačila za tekoče leto. „Graška zavarovalnica“ je pa dosledno do zadnjega časa trdila, da nima slovenskih pravil, marveč le nemška in da je dotični stavek le slaba prestava nemškega določila, ki se čita, da ima plačati „den entfallenden Versicherungsbe-trag“, t. j. za celo dotično leto. Na ta način se je vzelo veliko denarja krivičnim potom našim posestnikom, a v zadnjem času razsodilo je višje sodišče, da naziranje „Graške za-varovalnice“ ni pravilno, marveč da

velja za slovenske stranke slovensko besedilo pravil, ozir. da je plačati le razmerni del za tekoče leto.

To naj si zapomnijo naši slo-venski posestniki in se prepričajo, da tujec ostane vedno tujec, ki iz-korišča naše ljudi, toraj: Svoji k svojim!

1835

Gorenjske novice

g Iz škofje Loke. Naši kmetje so se v nedeljo popraševali začudeno, ko so čitali na vogalih našega mesta, da pri-redi gorenjska sokolska župa shod v Kranju. Zdaj pravijo kmetje Sokolom »župarji«; saj so si sami to ime izbrali. In res je korakalo popoldne kakih 16 Sokolov v Kranj, na čelu jim dve de-beli devici. Nad vse pa smo se smejali, ko je primarširal k nam prifarški zidar Spacapan v župarskem kroju. Kako je ta padel v našo župo, pa ne vemo, tudi ne, kako bo korakal in delal veletoč, ker bo kmalu videl Abrahama. Ljudje pravijo, da je na stara leta znorel. Si-cer je pa morala biti župa precej vo-dena, ker je šel cel dan dež. Za pribolj-šek so vzeli šeboj tudi ričet, ki so ga prinesli tisti župarji, ki so ga okusili, ker so po našem mestu ponoči razgra-jali. — V »Gorenjcu« je gospod Nadilo — kateremu kmetje pravijo motovilo — napisal celih 213 vrstic. Mi nimamo toliko časa. Le čudimo se, da ima ble-dolični Zihlerlov fantek tako slab spo-min, kdaj je nekoga po liberalno nahrulil s čukom. Na njegovo častno besedo pa nič ne damo, odkar je veliki Sokol-Slovan snedel v javni seji obrtne zbornice svojo častno besedo, da ni podpisal pogodbe z Nemci! Ampak, kar pravi »Gorenjec«, da je ta fantek s fer-tahom tako krepak in močan, da ga cela naša prifarška čukarija ne pre-more enakega — ta je pa tako debela, da se je temu sam Zihlerl smejal. Naši Orli, posebno naš načelnik se kar skri-jejo pred njim!! Ko je Zihlerl to bral, se je baje pogledal v ogledalo in dejal: Zdaj se pa nikogar ne bojim, še Križče-vega Andrejčka ne! — Na zdar!

g Komenda. 313 otrok je menda letos v naši fari prejelo zakrament sv. birme, ki se je vršila jako slovesno. Sprejema Presvitega knezoškofa so se udeležila vsa društva in vsi zastopi, med drugimi požarna bramba in Orli v kroju. Celo abstinenti so pozdravili Višjega pastirja, le učiteljstvo se je od-likovalo s svojo odsotnostjo. Presvetli so letos prvič obiskali vse tri podružne cerkve. Bili so s faro prav zadovoljni, posebej so pohvalili abstinente in Orle. To je pa spekle znanega dopisnika v liberalne cunje in izlil je gnojnico svo-jih psov na gosp. kaplana in celo na osebo Prevzvišenega g. knezoškofa v

»Gorenjcu«. To je pa zanje le čast. — G. Grmek, le naprej! Koliko vaši dopisi veljajo, se je pokazalo pri občnem zbo-ru mlekarne! Vsi grdi, hujskajoči do-pisi v »Slovenski Dom« in »Gorenjca« zoper sedanje vodstvo mlekarne — če-ravno so se razširjali med zadrudniki — so pripomogli toliko, da je vaša libe-ralna strančica korenito propadla. Z veliko večino je bil zopet izvoljen na-čelnikom mlekarne g. Andrej Mejač. G. Grmek, še kaj poskusite, pa boste še — tepeni!

g Iz Stranj. Dne 19. junija je pri-redil kamniški in mekinjski Orel izlet pod kamniške planine v prijazno vas Stranje. Izletu so se pridružili tudi šte-vilni in močni oddelki iz Domžal, Homca, Radomelj in Mengša. Lep je bil prizor, ko smo raz cerkvenega grička gledali, kako ponosno koraka mlada vrsta telovadcev z godbo na čelu proti naši vasi; trije Orli iz Domžal na čilih, ozaljšanih konjih, so jezdili naprej, za njimi je stopalo 126 Orlov v kroju. Pol-ni radosti smo zrl v naše Orle, ko se stopali po strmih gričkah v cerkev k popoldanski službi božji, da se poklo-nijo Kristusu, našemu kralju. Po služ-bi božji so šli na prostoren vrt, ka-terega je občalo, kot živa meja, mnogo ljudstva od vseh strani. Ob 4. uri po-poldne je v lepih besedah pojasnil č. g. dr. Gv. Rant cilj in namen orlovske or-ganizacije in podal Orlom prelepe na-uke, katerih naj se drže, da se bodo vzgojili za telesno stražo našega naro-da in njegovih svetinj: vere, narodnosti in domovine. Nato je sledila javna telovadba, proste vaje, vaje na bradlji in drogu. Vsi smo občudovali sigurnost in izvežbanost, s katero so se proizva-jale. Ob 7. uri so nas zapustili in od-korakali nazaj v Kamnik. Toda niso nas zapustili prazne, ampak polne navdušenja za našo pravično stvar; za-pustili so našim mladeničem lep zgled in nam pokazali, kaj more storiti dobra organizacija iz naših fantov. Upamo, da ta izlet ne bo brez sadu.

g Iz moravške doline. Podružnico »Slovenske Straže« ustanovimo v Mo-ravčah v nedeljo, 10. julija po že zna-nem sporedu. Opozarjamo, da imajo pravico postati članice te naše podruž-nice tudi ženske, torej i teh pričaku-jemo. Kako je s članarino, to vse boste izvedeli ob priliki občnega zbora. Opo-zarjamo tudi, da boste gotovo po naših lepih hribih zažgali kresove na pred-večer godu sv. Cirila in Metoda, to je v ponedeljek, 3. julija. — Na praznik sv. Janeza Krstnika je obhajal svoj god naš prezasluzni in predobri gospod de-kan Janez Bizjan. Kat. izobraževalno društvo mu je priredilo na predvečer podoknico. Gospodu dekanu kličemo: Še mnogo let v blagor lepe moravške doline in njenih dobrih prebivalcev! — Tudi zadnji shod na znani Limbarski gori pri sv. Valentinu, to je v nedeljo pred kresom je bil prav dobro obiskan. Ta že itak lepa in veličastna moravška podružnica se bo prenovila. Dobila je že zdaj lep oltarni prt, preprogo pred

liki oltar, krasno mašno knjigo, kmalu dobi še nov šamoten tlak in še razne druge reči se bodo dale v popravilo. Prav tako! — Tudi v naši dolini razsaja dan na dan nevihta. Veliko hrpe ljudje pri senu. Strela je že enkrat udarila, a ni napravila posebne škode. — Čuli smo, da so neki ljudje baje razdajali po "fari" »Ciganskega psa«, a ta pes jo je primahal nazaj v njihove roke. Za danes samo to kratko notico, če se to še dogodi, bomo dotične »obrtnike«, ki imajo opraviti s »Ciganskim psom«, bolj javno ljudstvu pokazali. Še tega se manjka! — Pokopali smo skoro stoletno ženo Ulčarico, doma pri Sv. Andreju. Samo deset mesecev ji je še manjkalo, pa bi bila dosegla sto let. Škoda. Umrila je zunaj pod kapom, bila je seve prej večkrat previdena. — Tifus po naši fari še vedno razsaja. Vsak teden prinese kak nov napad. — Cigani se kaj pogosto pokažejo v naši dolini, cele jate se jih podi okrog kljub izrecni prepovedi c. kr. okrajnega glavarstva. — Obesil se je v vasi Svine fant, star 30 let. Zakaj, se še danes ni dognalo, trdi pa se, da je bil dokaj slaboumen; pa menda to ni edini vzrok.

g Gospodarstvo mestne hranilnice v Kamniku. Neko duševno revše je zažutilo v sebi potrebo obreigniti se v hranilnico in posojilnico v Kamniku v »Slovenskem Domu« z dne 25. junija 1910., in mu ni všeč, da je posojilnica kupila Krištofovo hišo, eno najlepših posestev v Kamniku. Ne bomo se nadalje prerekali, pogledjmo le, kako varno nalaga mestna hranilnica svoj denar. V najnovejšem času je posodila nekemu tukajšnjemu meščanu, katerega ime za enkrat še zamolčimo, k njegovemu posojilu 15.200 K v ljubljanski mestni hranilnici še 55.000 K na posestvo, katero je najvišje cenjeno komaj na 50.000 K vrednosti in to še proti svojim pravilom, ker je pri njej dotični posestnik zaposlen. Kje je tukaj pupilarna varnost, kjer je posojila 70.200 K na posestvu, vrednem komaj 50.000 kron? Kje je občinski odbor, da se ne oglasi k takemu poslovanju? Če pojde tako naprej, pride Kamnik kmalu na boben. Kamniški davkoplačevalci, zgani se! Raznim dopisunom v liberalne liste o naši posojilnici, pa svetujemo, naj mirujejo, da ne izve svet še kaj lepšega o mestni posojilnici kamniški in o njenem gospodarstvu.

g K. s. izobraževalno društvo v Kranjski gori je pokazalo pri zadnji nedeljski prireditvi zopet korak naprej. O zgodovini in pomenu izobraževalne organizacije nam je podal točno poročilo g. odposlanec S. K. S. Z. iz Ljubljane, za kar mu bodi izrečena srčna hvala. Splošno odobravanje je želel tudi predsednik k. delavskega društva z Jesenic, g. Krivec, ki ga upamo še kedaj pozdraviti pri naših prireditvah. — Kar se tiče igre, je zaznamovati napredek. Preveč ne smemo hvaliti, da se igralke in igralci ne prevzamejo, a kar je res, je res: tisto samozavest, ki loči izšolanega igralca od

takega, ki šele »poskuša«, smo opazili v govoru in kretnjah domala vseh sodelujočih oseb. To sodbo smo slišali iz ust Ljubljancina, in ti so, kakor znano, v tem oziru bolj natančni, kot eden izmed nas. Opozarjamo že danes na društveno prireditev dne 10. julija v proslavo sv. Cirila in Metoda. Častna dolžnost vsakega je, da pride zraven in se pokaže katoličana in Slovenca, kakoršno je tudi naše društvo.

g Tržiške novice. Z veliko slovesnostjo se je izvršila 19. t. m. otvoritev novih prostorov katoliškega društva sv. Jožefa. O slavnosti bo obširneje poročilo priobčil »Domoljubov« »Društvenik«, na kar že sedaj opozarjamo mnogoštevilne bravce njegove. — Rdečkarško glasilo nam zopet predbaciva Papova. Zopet opozarjamo tržiške mokračke, naj pometajo pred svojim pragom. V letu 1909. so socialni demokratje ogoljufali, oziroma pokradli ubogim delavcem 137.271 kron. To je bilo dokazano pred raznimi sodišči in še vedno se bere v tem ali onem listu kak naslov: »Zopet eden«. Če bi hoteli vse te slučaje raznih poneverjenj in tatvin priobčevati v »Domoljubu«, bi bil list premajhen. — »Naprej« se je v zadnji številki obregnil po navadi ob Jožefovke, — tako imenuje članice društva sv. Jožefa. Me se ne sramujemo tega imena. Ponosne smo nanj. Naša članica Elizabeta Pretnar, katera dá mokračem prav veliko opraviti, nas je poblastila, da temu umazančku na kratko damo odgovor s kratkim stavkom: Kaj me briga, če osel riga!

g Radovljica. — Kam z denarjem? V Radovljici je začela poslovati nova velika »Kmečka hranilnica in posojilnica«. Svojo pisarno ima v gostilni pri »Basteljnu«, I. nadstropje. Uradne ure so vsak dan dopoldne od 9. do 12. ure, popoldne od 2. do 4. ure. Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2 %, to je od 100 kron daje letnih obresti 4 K 50 vin. Posojila daje na vknjižbo po 5 1/4 %, na menice po 5 1/2 %. Ker nima po pravilih omejenega delokroga, zato lahko posojuje po vseh krajih in po vseh slovenskih deželah. Vknjižbo na posestvo bode hranilnica sama oskrbevala in s tem dolžnikom veliko stroškov prihranila. Kdor želi dobiti posojilo, ali na vknjižbo ali na menice, oglasiti se mora pravočasno pri načelstvu posojilnice. Po pravilih hranilnice so izključene vsake dividende posameznim osebam, pač pa ima namen koristiti ljudstvu. Zato bode svoj čisti dobiček porabila vsako leto večinoma za občestvene kmetijske in ljudske naprave. Zato, kmetje in prijatelji ljudskih koristij: svoji k svojim! — Odbor nove kmečke hranilnice in posojilnice je sestavljen sledeče: Načelnik: Ivan Bulovec, trgovec in posestnik; odborniki: Janez Novak, častni kanonik in dekan; Martin Drole, kapelan; Leopold Varl, posestnik; Florijan Janc, posestnik in hotelir, vsi v Radovljici; Matija Kalan, posestnik v Predttrgu; Adolf pl. Kappus, posestnik in župan v Kamni

gorici; Ivan Resman, posestnik in župan v Mošnjah; Ivan Trunk, posestnik in župan v Begunjah.

g Novice iz Bohinja. Konjerejsko premovanje. 24. junija smo imeli državno konjerejsko premovanje. Preinvalna komisija bila je v zadregi, toliko lepih živali so naši kmetje-živinorejci priznali; zlasti kobile-letnice so bile zares izvanredno lepe. Kaj laskavo se je o konjereji Bohinjcev izrazil polkovnik. Konjereja v Bohinju je gotovo sedaj na prvi stopnji na Gorenjskem. Imamo pa tudi najlepše žrebce. Darila so dobili: Za žrebetne kobile: Preželj Jožef iz Polja 60 K, Medja Jožef iz Nemškega Rovta 60 K, Stare Jožef iz Nomenja 50 K, Cvetek Fran iz Laškega Rovta 40 K, Sodja Janez iz Jereke 30 K ter Medja Janez iz Nemškega Rovta 30 K. Povrh pa je vsak dobil še srebrno svetinjo. — Samo srebrno svetinjo sta dobila: Bricelj Janez ter Stare Martin iz Češnjice. — Za triletne žrebce: Lončnar Janez iz Nomenja 60 K, Hribar Martin iz Češnjice 50 K, Rogač Anton iz Lesec 40 K ter vsak še srebrno svetinjo. Samo denarno priznanje v znesku 30 K sta dobila Žnidar Jožef iz Nomenja ter Čuden Štefan iz Češnjice. Cesar Martin iz Jereke pa je dobil srebrno svetinjo. — Za dveletne žrebce: Ravnik Janez iz Nomenja 60 K, Pekovec Janez od Stare Fužine 50 K, Sušnik Jožef iz Nomenja 40 K, Medja Matevž iz Nemškega Rovta 40 K ter vsak še srebrno svetinjo. Samo denar pa Gašperin Jožef od Siare Fužine 30 K, Zaggar Janez 30 K, Lorenc Jeklar iz Češnjice 30 K, Dobravec Martin iz Češnjice 30 K. Srebrne svetinje so nadalje dobili: Stare Janez iz Srednje vasi, Strgar Fr. iz Gorjuš, Pfeifer Marko iz Lom ter Pekovec Matevž iz Srednje vasi. — Cesto na Ravne izdeluje agrarna operacija v lastni režiji. Po načrtu soditi, bo pot pripravna ter Ravharjem v gospodarskem oziru zares sreča. Saj so tudi že pol stoletja moledovali zanj. — Prešičerejsko postajo je deželni odbor poveril vzglednemu živinorejcu Stare-tu Jožefu na Nomenju, po domače Anškotu. Dobil je dve svinjici za pleme ter enega merjasca. Bohinjci, če hočete imeti dobro, zdravo pleme, oskrbite si svoječasno mladice pri Anškotu. — Kupčija z govejo živino in prašiči je letos izvanredno živahna; posebno še s prašički. Ni čuda, saj so v Bohinju za 20 do 30 procentov ceneje, kakor na Tolminkem. — Pašna, planinska doba pričela se je v kresu. Po veliki večini so že gnali na planine. Žal, letos preveč dežuje. Radi tega je po planinah silno mraz; živina trpi na zdravju. — Sezona za tujce postaja čimdalje bolj živahna. Ako je vreme ugodno, nam viaki pripeljejo že precej tujcev. Promet tujcev bo v juliju in avgustu najživahnejši; za ta dva meseca si tujci oskrbujejo stanovanja že naprej.

g Šenčur pri Kranju. Vrli Orli jako napredujejo pri nas. Kar mično je gle-

dati te čile fante, ko se vadijo vsako nedeljo zjutraj. Nabavili smo si že orodje, namreč za sedaj le drog. Le škoda, da se nekateri fantje ravno iz vasi šenčur tako malo zanimajo za telovadbo. Res je, da veliko trpite ravno sedaj na polju, a to še ne zadostuje. Človek mora biti poleg krepkih mišic tudi uren. In ta urnost se dobi le potom telovadbe. Zapomnite si ravno nekateri šenčurski fantje, da ni dobro gledati telovadbe samo od daleč in izrekat razne sodbe, temveč pokažite, da se tudi kmečki fant lahko marsičemu privadi. Ne samo kramp in motiko v roke, treba je tudi uriti si telo z redovnimi vajami. Da je to koristno za Vas, bode izprevideli pri vojaki, ko bo že prepozno. — Tudi pri nas ustanovimo dne 10. julija podružnico »Slovenske Straže«. Farani, prihitite tedaj v polnem številu k tej prekristni ustanovitvi, da pokažemo našim oholim narodnim nasprotnikom, da naše srce toplo bije za blagor naše zapuščene dece na meji. Ne pripustimo, da bi naš jezik izginil v valovih tujega nasilja. Vsi kot en mož na noge!

g S Črnuč. To so vam 20. t. m. mogočno grmeli topiči pozno v noč, oznanjujoč daleč po Posavju slavo novizvoljenega župana na Črnučah, g. Jožeta Doždevca. Živio! Izpolnjene so njemu srčne želje, nam pa se smehljajo slado upanje, da bo odslej na Črnučah lep red in mir, ker je mož na svojem mestu. Slava!

g Iz Mekinjs. V proslavo sv. Cirila in Metoda bo imelo K. s. izobraž. društvo v Mekinjski dne 3. julija ob pol 4. uri popoldne prireditve s sledečim sporedom: 1. Alfonz Gutschy: »Domovini! 2. Brož: »Na valovih jadranskega morja, valček; 3. Ivanovič: »Brzopolka; udarjajo tamburaši; 4. Sattner: »Za dom med bojni grom; 5. Gerbič: »Slovanski brodi; moška zbor; 6. Govor; 7. »Strahovi, igra; 8. »Prepirljiva soseda, igra v enem dejanju; 5. »Kmet in avtomat, komičen prizor. Prihitite v obilnem številu k lepi prireditvi!

g Iz Št. Vida nad Ljubljano. Velika nesreča — velika sreča, oboje je bilo pretekli teden v Grilčevi hiši v Dravljah. Med hudim nalivom v četrti proti večeru je udarila strela v dimnik imenovane hiše. Dimnik je razrušila, zmetala precej opeke raz strehe, razklala nekaj podstrešnih tramov in nato šla skozi strop iz ene sobe v drugo, v kuhinjo je domačemu sinu izbila svetilko iz roke, iz hiše šla v hlev, kjer je hišni gospodar ravno konja izkrmal, ter ga hotel k jaslin privezati. Konja in poleg stoječo kravo je strela ubila, gospodarja je puh sicer podrl na tla, pa mu je kmalu odleglo. V hlevu je bila tudi dekla, pa se ji ni nič hudega zgodilo. V hiši so bili vsi ostali domači, sira jih je vsa hudo prevzel, hujšega se jim ni zgodilo. Gospodar ima poleg izgubljene živine tudi pri poslopu precej občutno škodo. Škodo pri poslopu mu bo povrnili Vzajemna zavarovalnica, pri kateri je zavarovan. Zal, da

tudi živine ni imel zavarovane. — Eden ali dva strelavoda bi bila potrebna na tem kraju v Dravljah in Zapužah ob veliki cesti. — Zelo nestanovitno, viharo in zelo deževno vreme zadnjih dni ovira ljudi, da ne morejo spraviti mrve, katere je letos kakor drugod tudi pri nas izvanredno veliko. — Most čez Savo na Brodu bo meseca avgusta dovršen in izročen prometu. — Slovesnost prvega sv. obhajila smo imeli preteklo nedeljo. Prvoobhajalec je bilo 120 iz domače, 19 pa iz šišenske šole. — Električna naprava, katero postavlja domači podjetnik Ignacij Česenj na Brodu, bo letošnjo jesen dovršena. Električna se ne bo rabila samo za razsvetlavo, temveč jo bodo nekateri obrtniki porabili tudi kot gonilno silo. — Umrli so v Podutiku 69 let stara Marija Vodrak, roj. Kunavar, mati posestnika in gostilničarja Alberta in ljubljanskega kamnoseškega mojstra Alojzija Vodnika. Pokoj njeni duši!

g Vič-Glince. Prvi posebni vlak iz Ljubljane v prijazno ribniško dolino bo priredilo 3. julija, t. j. prihodnjo nedeljo tukajšnje Katol. slov. izobraževalno društvo, ako bo šlo vse po sreči. Ker ima ta izlet dvojni koristni namen: okrepiti in osvežiti si telo in dušo, vlada med društveniki zanj veliko navdušenje. Udeleženci, ki bodo večina delavstvo iz tovarn zlasti iz tobačne tovarne, potrebujejo, da se vsaj enkrat v letu nasrkajo zdravega, svežega zraka. Ta jim bo na razpolago, ko bodo eno uro šli peš iz Orteneka skozi z vitkimi jelkami in smrekami poraščen gozd. Istotako bodo dihali gorski zrak pri Novi Štifti, ki stoji na najlepši točki ribniške doline na prijaznem gričku v vznožju gozdnate Velike gore. Duša bo pa zajela tolažbe pri M. B. v prijazni romarski cerkvi s sv. stopnjicami. O tej, po Dolenjskem zelo priljubljeni božji poti poje pesmica:

Lepota ribniške strani
Je cerkev Nove Štiffe,
Zark upanja jim tu dani,
Ki trpe skušnjav nevihte ...

Verni Ribničanje se sem zatekajo polni zaupanja, kadar je treba iti v nevarnosti poln svet za kruhom, da se poprej priporoče M. B. Tudi naše verno delavstvo bo gotovo tukaj našlo tolažbe in pomoči, da se bo duhovno pokrepčano in ojačeno vrnilo domov, v tovarne, kjer je izpostavljeno nevarnostim dušnim in telesnim. Vozni red bo sledeči: Odhod iz Ljubljane z južnega kolodvora bo ob 6. uri 55 minut zj., prihod v Ortenek ob 8. uri 54 minut. Tu bomo izstopili in šli dve uri peš proti svojemu cilju — Novi Štifti. Ob 11. uri bo tam sv. opravilo: govor in sv. maša, pri kateri bo pel tukajšnji društveni in cerkveni pevski zbor. Ob 2. uri popoldne bo govor in pete litanije M. B. Po sv. opravilu se bo pa pod stoletnimi košatimi lipami razvila prosta zabava s petjem itd. Okoli 4. ure se bomo snustili

v nižavo in si ogledali znamenitosti ribniškega trga. Ob 7. uri 24 min. se z ribniškega kolodvora povrnemo proti Ljubljani, kamor bomo prišli ob 9. uri 36 minut zvečer. Vožne listke bodo izletniki dobili tam, kjer so se oglasili. Društveni odbor vabi člane kakor tudi vse druge somišljenike izven župnije, da se v lepem številu udeležijo koristnega in razvedrilnega prvega društvene izleta.

Dolenjske novice

g V Velikih Laščah priredi Katol. slovensko izobraževalno društvo dne 10. julija popoldne ob pol 3. uri Anton Medvedovo igro: »Stari in mladi ali »Četrta božja zapoved«. Natančnejši spored bode društvo še razposlalo. K mnogostevilni udeležbi vabi uljudno odbor.

d Iz višnjegorskega okraja. Nekdo je rekel, da se omika posameznih dežel spozna po porabi mila. Ne vem, koliko mila sicer porabimo po okraju, menda že nekaj, ker umazani ne hodimo, a gnojil pa bomo letos porabili izvanredno veliko. Lansko jesen je hranilnica v Višnji gori naročila več vagonov žlindre in kajnita, a letos smo dobili v okraj po posredovanju kmečke zveze 12 in pol vagona superfosfata za ajdo, en vagon je prišel v Grosuplje, 3 v Višnjo goro, 3 v Zatičino in 5 in pol v Radohovo vas. To je lepo znamenje, vendar moramo zopet opozoriti ljudi: ne zametujte gnojnice, ne gnojite le njivam, gnojite tudi travnikom. Vsi, ki so v jeseni gnojili travnikom, so silno zadovoljni z uspehom, vsi sprevidimo, da le na ta način se povzdigne živinorejo, vsaj krava pri gobcu molze. Kaj nam pomagajo najboljše pasme, če nimamo dovolj in dobre krme? Zato priporočamo vsem posojilnicam po okraju, naj po zgledu naše hranilnice podpirajo tlačenje hlevov in naprav gnojničnih jam ter naj razpišejo nagrade vsaj po 40 kron. V zadnjem času so jih napravili eno v Spod. Brezovici in na Polju, drugo pa v Leskovcu. Hitite, ker cement ne bo nikdar več tako poceni. — V Višnji gori so začeli izdelovati cementno strešno zarezno opeko, ki tako dobro zapre, kakor nobena druga, tudi najhujša burja ne prinese pod streho snega in zato je tudi dobro za odre. Kdor jo vidi, mora temu prirediti. Izdelujejo jo tudi na Čatežu. — Zadnja toča se je tudi pri nas oglasila, šla je čez Polico, Sp. Brezovico, Dedendol in Vrh, povsod je precej poškodovala, posebno pa v Bukovci. Bog nas varuj vsake nadaljnjene nesreče!

Št. Rupert. Daroval je š. g. kurat Knavs 25 K za društvene namene. Bog plačaj obilo! Društveni dom bode koncem julija dodelan in slovesno odprt. Zato dobrotniki, podajte še

nam le enkrat dobrotno roko za zadnji kamen! Za kip presv. Srca Jezusovega v dvorani je dekliška Marijina družba že spravila skupaj čez 80 K. Manjka še na odru opravil — Mlekarna je imela dne 26. t. m. svoj občni zbor. Za leto 1909 je imela prometa 62.900 K. Ker so pomagali domači in tuji dobrotniki, izkazuje čez 1000 K čistega dobička, ki gre ves v rezervni fond in za posebne izgube. Ljudje so dobili do Božiča do 6000 K od prvega pol leta. Mnogo dela in truda je bilo, mnogo nevoščljivosti in nagajivosti — pa upamo, da se to poleže in zavlada zopet krščanski duh med sosedi — saj se gre za blagor ljudi in čast božjo. Seveda bode težko to dopovedati ljudem, ki jim je žep in lastna koža najbolj mar. Mnogo je tudi zapeljanih vsled zagrozenega liberalizma. Opaža se, da vsak dela le zase — zato še toliko neznačajnosti in malo moštva. Nehvaležno, a potrebno je delo za občni blagor ljudi, zato naprej po tej poti za gospodarski napredek vsak in vsi! Za maj so dobili ljudje 1900 K za mleko. — Ogledali so si mlekarne te dni svetnik Ignacij Šalehar in prof. Steklasa, ki biva sedaj v Št. Rupertu. — Zgodovina o zanimive šentruperske fare piše sedaj g. profesor Steklasa, ki se mudi sedaj v Št. Rupertu. — Za god sv. Cirila in Metoda zažgite mladenci po vseh gričih kresove prihodnji ponedeljek zvečer. Naj zaplapola v nas zopet ono navdušenje za vse sveto, kar sta nam prinesla ta sveta slovanska brata! V nedeljo dne 10. julija pa vsi v dvorano k slavnostnemu zborovanju!

Prodal je vodno moč Ivan Drobnič, kovaški mojster v Podklancu poleg Sodražice deželi Kranjski, ker se bo ta voda porabila za veliki vodovod v ribniško in kočevsko dolino. Kupnina znaša 8500 K.

d Zvirče. Tudi pri nas ni vse, kakor bi moralo biti! V neki gostilni se prav pridno zbira mladina, kjer pije in pleše velikokrat po cele noči. Gostilničarja opozarjamo, da v svoji gostilni tega več ne trpi. Če to ne bo pomagalo, bomo govorili drugače!

d Vače. Iz zanesljivega vira smo zvedeli, da je 13. marca t. l. neki ljubljanski uradnik, ki je bil po obrazu in postavi čisto podoben našemu Blagajnetu, s čuki počastil fante v Kresnicah. Eden izmed fantov ga je tudi kot Blagajnetu oštel. V dopisu iz litijske okolice je ta pomota prišla v »Domoljuba« in teden pozneje smo mu v številki od 31. marca t. l. tudi mi očitili, da še »kresniških Orlov ni pustil pri miru«. Ker se nam gre edino za resnico, zato niti Blagajnetu nočemo delati krivice. Vprašamo pa: Kdaj bo »Slov. Dom« na ta način prostovoljno popravil, kar je o nas namenoma in ne pomotoma napačnega pisal? Kadar bo lisica sama nazaj prinesla ukradenokoš. Sicer najznačajnejši človek ponošenega perila ne razobeša javno, a vkljub temu nas osebni napadi ne zadenejo, ker nas lastna vest ne obsoja. Lažij, ki se kar z

rokami otipajo, noben resen človek ne bo zavračal. Zato se s »Ciganskimi psom« ne prerekamo, pa naj mislijo o nas ljubljanski ali afrikanški liberalci, kar hočejo. Kar se je godilo v pričo cele fare, smo mu brez groženj in ovinkov v brk povedali. Kadar se mu seveda stvar ne obnese ter dobi »vardo«, tedaj postane klaverni vitez Janez Blagajna nedolžen. Tudi »Ciganski pes« zacvili, ko mu stopiš na rep; toda lažnikov naj išče le v »stranki stranišča«, mi bomo še zanaprej resnico pisali. Kako predrzno naš Blagajna »deluje« ponoči in podnevi, se pa še hočemo domeniti. Kdo je našega mačka tepel, ga pa vsa korajža zapusti in najrajši bi se skril pod plašč krščanske ljubezni. Prav radovedni smo, če bo tudi to utajil, da na dan sv. Alojzija ni bilo šolske maše in otioci šole prosti. Naj pove šolska oblast, če ni ravno šolsko vodstvo dolžno za to skrbeti! Kdo pri nas ne ve ničesar o ponočnih shajališčih takozvanih sokolov? Ali niso med njimi fantje s prav dvomljivo preteklostjo? S katerim izmed njih se Blagajna ne tika in ne shaja? Nas prav nič ne briga, kje je takrat Blagajna s sokoli, ko se zgodi kak škandal. Nihče pa ne bo utajil, da se poprej niso godile take stvari, ki so danes na dnevnem redu. Dne 26. t. m. zjutraj se je stranka stranišča že tretjič ponesnažila na vrata kaplanije in isti dan so bila vežna vrata že drugič s kolom zaplohana in že tretjič nesramen napis na vratih kočje poleg Koli-britove hiše. Šola in kaplanija pa sta tik druga druge. Tak silovit pritisk pa v naših vrstah rodi močan odpor. A tudi Blagajnetovim bivšim pristašem v čast bodi pribito, da že spregledujejo. Kdo pa bo še šel čez drn in strn s stranko, ki je srečno prijadrala v stranišče! Blagajna je pa danes še učitelj in vzgojitelj na Vačah, četudi si je tla izpodkopal.

d Loški potok. Suha dejstva na podlagi sodnijske preiskave smo zadnjič navedli iz obravnave Kmetijskega društva proti Slovenskemu Domu. Naši čitatelji in sploh količkaj trezno misleči človek uvidi mahoma vso stvar. Silno malo oziroma najmanjše zasluge nimajo povzročitelji te stvari za izid v prilogo Slovenskemu domu. Za tak izid se imajo zahvaliti ne stvari sami, marveč gotovim razmeram. To zadostuj. Presodi vsak tisti članek, ki je vse to povzročil, presodi pa tudi očete, ki so skrpali ono vest. Oni so vedeli jasno, da je Kmetijsko društvo docela nedolžno, vedeli, kje je krivda, in vendar so dali to v svet. Namen vsega je po sili slepemu očiten in jasn: spodkopati, uničiti Kmetijsko društvo v naši dolini. In Potočan vsak ve in mora spoznati neprecenljivo korist Kmetijskega društva v naši dolini za člane in enako za nečlane. Pri nas se uvaža veliko blaga, je veliko trgovin in kdo je potisnil in še potiska cene? Poglejte sedaj v Travnik, če niste slepi. In kaj zasluži tisti, ki uničuje našemu ljudstvu toli koristno podjetje! In na tako podel

način! Je to osrečevalec našega ljudstva! Ni li nasprotno, največji škodljivec. Ali niso to hinavski prijatelji in širokoustneži našega naroda? Ljudstvo potoško, spoznalo si že davno te osrečevalce, obrnilo si jim hrbet, prav imaš. Morda bodo to storili še tisti, ki so bili doslej slepi! Da, gospodarske so te dobre duše, pa za koga so gospodarske! Za ljudstvo!? O ne! Oni in njih žep pa njih čast je tisto ljudstvo. Li zaslužijo, da jih ljudstvo dviga, spoštuje, podpira! Velike vrednosti je ta slučaj, ker vsakemu lahko odpre oči, kak so naši osrečevalci ubogega kmeta! In še nekaj! Kje se oni oglašajo? V »Slovenskem domu«, ki se mora po člankih in dopisih vsakemu studiti! Kdo jih zagovarja? »Slov. Narod« in drugi liberalni listi. O ti tiči! Pri obravnavi ste bili oproščeni, a ljudstvo vas je že davno obsodilo. Kdo se zmeni za vas in za vaš solzavi »Slovenski Dom«! Le nekaj nizkih duš v naši dolini sramoti svojo hišo s tem papirjem! Izdajate se za ljudske prijatelje, da, radi bi prišli po hrbtu ljudstva nazaj na stoliček, s katerega ste tako telebnili, a ne bo nič, naše dobro potoško ljudstvo sovraži hinavščino in takih prijateljev si ne želi. Osrečujte in rešujte sebe, ljudstvo bo veliko bolj srečno brez vas. O ti tiči, ti gospodarski tiči!

d Stari Kot (Draga). Prejšnjo nedeljo je pa naša vasica zaslužila ime prenovljeni Kot, toliko novega se je vršilo v našem kraju. Imeli smo shod poučen in zabaven. Še nikdar ni bilo kaj takega pri nas, zato se je vas odela v lepo slovesno obleko. Mlaji in krasne trobojnice z venci so se tako podali našemu selu. Pred našo novo šolo na prostornem odru se je vršil shod. Predsednik istega je bil deželni poslanec Bartol. Namen shoda pove v imenu prirediteljev g. Škulj: Prišli smo k vam ne vas razdirat, ne razdvajati, kar se bo govorilo, marveč z namenom: oživiti tudi pri vas in udeležiti misel medsebojne pomoči. V smislu teh besed se je vršil ves shod. Gospod poslanec Bartol poročal v daljšem poljudnem govoru o delu naših poslancev za korist kmeta. Razložil novo lovsko postavo, cestni zakon, novi občinski volivni red in drugo. Ži, vahno pritrjevanje in odobranje je pokazalo zanimanje poslušalcev in poslušalk. Drugi govornik gospod dr. Pogachnik govori o združništvu. Kaži njega začetek in razvoj, omenja različne zadruge: denarne, obrtne, gospodarske in druge. Pomudi se pri živinorejskih in povdarja, pomen istih za našega kmeta. Pove obilico lepih nauk za živinorejo in svinjerejo. Kaj hvaležni so bili navzoči gospodu doktorju za njegov poljudni stvarni govor. Gospod Škulj predlaga nato, da bi se za Stari in Novi Kot ustanovila živinorejska zadruha, ki bi začetkom preskrbela vasi s plemenjakom. Tu namreč morajo pripevati za občinskega plemenjaka, a radi oddaljenosti se ga kaj malo poslužujejo. Navzoči možje so se kaj z veseljem odzvali in izrekli za to misel. Iz

voli se takoj pripravljajni odbor šestih mož. S tem je bil glavni red končan. Nato pozdravi shod v imenu domačinov gospod Knavs: Kako smo veseli, da se nas zapuščenih in revnih dragar-skih Slovencev še kdo spomni, da vendar kdo nam želi pomoči. Nato govori navdušeno načelnik Orla v Loškem potoku br. Šega: Z veseljem smo prihiteli k vam i mi Orla. Da se kot sosedje spoznamo, združimo se k skupnemu delu in prej ali slej k skupni pomoči. Gdčna učiteljica Pogorelec se nato v imenu vaščanov zahvali govornikom, želeč besedam in načrtom obilo sadu. V dokaz, da nismo prišli le z besedo, marveč z željo pomoči, končuje gosp. Škulj, bodi Staremu Kotu to, da se je izposlovalo za zgradbo nove šole, po kateri nenasičen tujec tako steza svojo roko, od »Slovenske Straže« kot prvi znesek vsoto 200 K. En mesec staro društvo se je odzvalo na prvi glas po svoji moči. A tudi v drugem se hoče »Slovenska Straža« ozirati na te kraje, ki so žali-bog v oblasti našega narodnega nasprotnika. Nato omenja gospod Škulj še namen in velik pomen »Slovenske Straže« za te kraje. Prelepo uspeli shod zaključuje gospod poslanec z željo božjega blagoslova, od strani poslušalcev pa dobre in požrtvovalne volje. Zastopana je bila Draga, Stari Kot, Novi Kot in Prezid. Nato pa je bil nastop loškopotoškega Orla. Krasno uniformirana in urejena četa 27 telovadcev je vso prireditve kaj povzdignila. Izvajali so proste vaje. Kdo bi si mislil, da se dajo kmečki fantje tako lepo izučiti in izobraziti! Kar gledali smo. K zaključku so Orla še priredili smešno igro: »Kmet in fotograf«. Eni gledalci so se tako uživali v igro, da so se že pripravljali za fotografirat. Lepo igrani prizor je izzval obilo smeha in najboljšie zabave. Brez petja seveda ni bilo. Je bilo pa že tako prijetno, da smo vedno povpraševali, kdaj se zopet vidimo. Kdo ne bi želel koristnih nauk in dobrih navodil. Vemo, da smo potrebni, a kdo se nas je doslej spomnil! V nedeljo, upamo, je bilo prvič, a ne zadnjič.

d **Iz Dobropolj.** Dne 19. junija je tukajšnje učiteljsko priredilo šolsko veselico. Nastopali so kot deklamatorji šolski učenci in učenke, ki so tudi zapele par lepih pesmic. Temu je sledila tombola. Hvala vsem darovateljem dobrih! Dohodek tombole se je uporabil za pogoščenje šolske mladine na dan sv. Alojzija, ko je imela šolska mladina izlet k Sv. Antonu. Ob tej priliki se podpisani vodja zahvaljuje vsem tistim, ki so kaj darovali, zlasti pa še poslancu Jakliču, ki je nakupil češenj, gospodični Urški Virant in gospe M. Š. za peko kruha in vsem darovateljem malinovca, kakor tudi gospodu Stihu, ki je zapeljal ves »provi-jant« k Sv. Antonu. Otroci so bili prav dobre volje; tudi so hitro pospravili 24 velikih hlebov, 100 kg češenj in dva čebra malinovca. Končno tudi srčna hvala gospodu kaplanu za darovanje svete maše in za lep govor v cerkvi, kakor

tudi za ves ostali trud. V imenu šolske mladine vsem skupaj: Bog povrni! — Ivan Štrukelj, šolski vodja.

d **Iz Dobropolj.** Pozor, dolenski Orla! Dne 3. julija priredi okrožje Dobropolje-Vel. Lašče v Dobropoljah celodnevno orlovsko slavnost po sledečem sporedu: 1. Ob 9. uri zjutraj na kolo-dvoru sprejem bratskih društev. 2. Ob 10. uri sveta maša pri Sv. Antonu na Rebri. 3. Po sveti maši takoj zborovanje na prostem pod lipami. 4. Ob 12. uri skupno kosilo. 5. Ob 2. uri litanije v farni cerkvi sv. Križa. 6. Po litanijah javna telovadba. Izvajanje prostih vaj, vaje na orodju, moreška. 7. Prosta zabava. — Bratski odseki naj se polnoštevno udeležijo te prireditve ter s tem pokažejo, da kočevsko-dolenska slovenska stran ne spi! Bratje, na plan! Vabimo pa tudi vse fante iz domačih kakor tudi iz sosednjih fara, da se udeležijo te slavnosti v obilnem številu. Na zdar! — Dobropoljski Orla.

d **Odbor Kmečke zveze za višnjegorski sodni okraj** bo imel v nedeljo, dne 3. julija, popoldne ob pol štirih v prostorih bralnega društva v Št. Vidu sejo. Vabijo se tudi zaupniki.

d **Draga.** Nekaterim ljudem na svetu je pa zares prijetno. Kar hočejo, do-bé, česar se lotijo, jim teče. Med tem ko se drugi zemljani pehajo za službami, da si pribore vsakdanji kruh, imajo oni kar po več mest, ki jim ne-sejo za njihove potrebe dober zaslužek. Poglejte n. pr. naš učitelj Lakner na Travi. Ta gospod je učitelj in še vodja po vrhu, je občinski svetovalec, občinski tajnik in še c. kr. poštar. Pa vse opravlja. Seveda če eno opravilo vrši, pa drugo malo počaka. Kadar je učitelj ni tajnik, kadar je pa v občinski pisarni, pa v šoli ni. E, pa saj počaka eno ali drugo. Če pa se utruji ali zbolí, si pa dobi dopust za en čas. Pa bolezen mu ne zavre dohodkov prav nič. Seveda, znat se mora. Gospod Lakner tako-le naredi: Dopust dobi kot učitelj, ni mu treba v šolo iti, dobi namestnika, plačo kljub temu polno vleče. Kot tajnik pa ne gre v penzijo, kot tak je zdrav, ker tajnik, če ni v službi, tudi plače ne dobi. Ni napačna misel to, kaj! Kot učitelj bolan, kot tajnik zdrav. Plača ostane cela, pa več časa ima za gospodarstvo v občini in za nje blagor kot dejanski poglavar travljanske občine. V zadnjem času slišimo, da se je še Lacknerju na resen opomin to pokazalo predebelo ter je v strahu pred nastopom dežel. šolskega sveta izročil službo tajnika učitelju namestniku, dokler bo še bolan. Kaj ne, da pri nas ni napačno za nekatere ljudi.

Notranjske novice

n **Z Blok.** Pri nas se, hvala Bogu, odkar smo dobili sedanjega gosp. kaplana, zares gibljemo, pa tudi izvrstno

napredujemo. Priča temu so pač krasno uspele igre naših vrlih mladeničev in deklet. Da liberalce to pari in boli, je pač umevno. Kako pa tudi drugače — vsaj so jim zdrknili »cugli«, s katerimi so vodili naše ljudstvo in polnili svoje žepe. Proč je njihova »strahovlada«, proč njihova moč. Ljudstvo, ki je sedaj spoznalo te liberalne »izsesovalce« v polni luči — jih prezira, ne meneč se za njihovo govorjenje — njihovo hinavsko priliznjenost. Da dajo duška tej svoji jezi in onemoglosti v »svinjskem domu« in »nemškem narodu«, to je znana stvar. Seveda, da se zato pri nas nihče ne zmeni; vsaj vemo, kakšni ljudje so oni, ki v take časopise pišejo, kakšni oni, ki jih beró. Nekdo je odgovoril na razne napade po liberalnih časopisih, kratko pa krepko: »Kaj me briga, če osel riga,« tako mislimo tudi mi. Počé pa te ljudi zlasti, da jih zapušča mladina. To vjeti, to izpriditi je njihova želja. No, pač umevno. In v dosego tega so liberalci raznesli po župniji, da bo Modicov Žan — znan fant — rodil sokola. Pa je že smola. Mi smo čakali in čakali, pa nikjer ni bilo nič. Kot smo pozneje čuli, rodil se je mesto sokola le »palček«, pa še ta je kmalu mirno v senu zaspal. Čudno to rojstvo ravno ni, ker kar je dobrih mladeničev, so v našem Katol. izobraževalnem društvu, kar je pa pijancev in ponočnjakov, no, ti pa lahko pijejo in ponočujejo tudi brez rdečih srajc. S tem torej ni bilo nič. Druga ni bilo ravno hudega, nego to, da je ubogi Žane, ki je znan kot izvrsten matematičar — kar v trenutku ti sešteje vse lase na glavi in natančno vé, da jih je ravno imel majhno »mucelna«. Toda korajža plača, pravi pregovor. In tega se drži tudi Žan in njegov papa, »vzela« sta se skupaj ter sebe in ljudi pripravljala na drugo še imenitnejše rojstvo: na ustanovitev podružnice sv. Cirila in Metoda. Toda ta druga blamaža je bila pa še večja kot prva. Na shod sta prišla s a m o d v a: znani bloški »klobasar« in njegov naidebudni sinček. Nekaj je bilo vendar dobrega na vsem tem. Modic je prvič v življenju podaril jed in pijačo, klobasar in sin sta pa se zastonj najedla in napila. Tudi nekaj! Ako povem še to, da se pripravljala še tretji porod in da bode temu otroku ime »pijančevanje in krok bloških liberalcev« in da se bode to posrečilo, ker za to jamčijo prireditelji, sem malone povedal vse novice naših ljubih bloških liberalcev ali »naprednjakov«. — Možje dobri in vrli naši mladeniči pa vzdignimo še višje zastavo S. L. S. in »coklarja« naj ne bo med nami. Bodimo trezni, bodimo pošteni, bodimo katoliški, pa brez »cokel«.

n **Idrijske novice.** Malomarnost, da se Bogu smili. Prejšnji cestni odbor idrijski, v katerem so gospodarili liberalci, je moral oddati račune novemu odboru, ki mu je načelnik gosp. Didič. Slutili smo, da ni vse v redu, toda tolike nerednosti pri naših naprednjakih nismo pričakovali.

'Ali pa se mi motimo in imenujemo to nered, kar je pravzaprav le naprednost. Morda je to napredno, da je leta 1905 vzel cestni odkor na posodo 28.000 K brez dovoljenja dež. odbora, še bolj napredno pa je, da te svote v letnem računu niti izkazali niso. Napredno je bržkone, da so pod bivšim odborom bile pobotnice pisane s svinčnikom in se dale pozneje prevleči s črnilom ali pa izbrisati ali premeniti in da so pobotnice kar neizpolnjene podpisovali. Vsak prosvetljenec pač vé, kaj bi moralo na pobotnici stati, čeprav ni nič na nji razven imena. Nazadnjaško se jim je zdelo, narejati proračune za kaka dela. Kdo bo še dandanes dela (javna) razpisoval ali zapisoval, za katero svoto so bila oddana. Moderni duh pobotnic se kaže tudi v tem, da ni označeno, katero delo se je plačalo. Kdo bo tako siten. Ali ni dosti, če se zapiše n. pr. »Za eno škarpo v Zali«? Kdo bo to upošteval, da je Zala eno uro hoda dolga? Ali je treba na pobotnici pribijati, pri kateri seji je bilo to sklenjeno in za koliko se je delo oddalo? Če kak zarukan klerikalec tega ne bere med vrsticami, naj ga bo sram do ušes. Po taki natančnosti so naprednjaki dosegli, da je samo za 62.000 K razlike med računi, ki jih je imel novi cestni odbor prevzeti po starem odboru in med računi, kakor jih je naredil zastopnik dež. odbora po pregledanju listin in po zaslišanju prizadetih. Odkod tolika razlika v računih? Le par zgledov. Kopač iz Dobračeve je terjal od cest. odbora za l. 1910. 1500 K, za prejšnja leta 6794 K, izplača pa se mu samo 1500 K. Po nekem nepravilnem računu bi isti Kopač imel dobiti 12.000 K in se mu je na ta račun izplačalo 6120 K; izkazalo se je pa, da cestni odbor te svote ni dolžan in je Gruden povrnil cestnemu odboru 6120 kron. Zidarski mojster Morovec je terjal 5963 K; preiskava pa je dognala, da ta svota popolnoma odpade, pač pa ima cestni odbor terjati 3092 K. Edina zahteva Čuka iz Črnega vrha je pravilna: 637 K — to se vjema z računi. Ta mož je pa naš pristaš. Po pregledanju se je popravila gotovina na 37.782 K, dolg pa dognal na svoto 5300 K. — Napredni biti hočejo tudi naši socialni demokrati, ker je Občno konsumno društvo oddalo svoj glas Janezu Gruden. —

n **Z Vrhnike.** Na večer 23. t. m. je med hudim viharjem padala tudi kakor orehi debela toča; napravila je na polju in vrtovih mnogo škode; pobila je tudi na raznih poslopijih mnogo šip. Pri urarju Košmrlju je udarila strela v dimnik in ga poškodovala, vrglo je mnogo opeke raz strehe, a vžgalo se ni in tudi domači so ostali nepoškodovani. — Roko je z mečkalo dne 23. t. m. 16 letnemu Lovro Novaku v opekarni K. Jelovška na Vrhniki. Novak je bil zaposlen pri stroju za izdelovanje zarezne strešne opeke; podajal je zemljo med valjarja, katera sta ga prijela za roko in mu jo tako poškodovala, da je najbrže izgubljena za celo življenje. Novaka so prepeljali v deželno bolnišnico

v Ljubljano. Nekaj nepopisno težkega je pogled v prihodnost še tako mladega ponesrečenca, zlasti ako se pomisli, da bo pokojnina, katero je »Zavarovalnica za nezgode« dolžna izplačevati delavskim invalidom, odmerjena po sramotno nizki dnevni plači 1 K 50 vin. Naj tu g. dvorni založnik pokaže dejansko, če ima res kaj srca za svoje delavstvo s tem, da ponesrečenemu od ogromnih dohodkov, ki mu jih opekarna donaja, nakaže toliko, da mu bo mogoče živeti; sicer je njegova »očetovska skrb za delavstvo«, s katero mu je gotov dopisnik kadil, samo nepotrebna hvala tega, kar v resnici ni.

n **Podkraj.** Razneslo se je bilo, da je ranjki g. Jernej Perjatelj, župnik v Podkrajju, oškodoval župno cerkev za večjo vsoto denarja. Resnici na ljubo bodi povedano, da g. Perjatelj ni zapravil župni cerkvi niti vinarja, kar je gospod dekan vipavski po natančni reviziji sam vpričo cerkvenega predstojništva dognal.

n **Iz Vipave.** V proslavo naših slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda priredi »Bogomila« dne 10. julija t. l. krasno igro izza viteških časov »Roza Jelodvorska«, katera se bo predstavljala v gledaliških oblekah. Natančni spored se še objavi. K udeležbi vabimo vse prijatelje poštene zabave, Marijine družbe in izobraževalna društva ter prosimo, da se gotovo odzovete našemu vljudnemu vabilu. Zatorej pozdravljeni dne 10. julija v Vipavi.

n **Od Pivke.** Prošnja za pogorelec v Petelinjah. Dne 19. t. m. nastal je v Petelinjah pri Št. Petru na Krasu ponoči take nenadoma ogenj, da so se komaj rešili ljudje. Zgorelo je pet hiš z gospodarskimi poslopji. Nekaterim posestnikom zgorelo je prav vse do tal in niso mogli ničesar rešiti. Zgorelo je tudi nekaj prašičev. Nesrečni posestniki so večinoma revni in le za male svote zavarovani. Zato se obrača podpisani duhovnijski urad do usmiljenih src, da pomagajo tudi sedaj nesrečnim pogorelcem. Duhovnijski urad v Št. Petru na Krasu. — Velika nesreča zgodila se je v Petelinjah, a lahko bi se zgodila še večja, da niso bili takoj na mestu vojaki 27. domobranskega pešpolka, ki so z občudovanja vredno hrabrostjo in pridnostjo omejili ogenj, rešili ljudi in živino. Hvala in čast jim! — Na mestu so bile takoj požarne brambe iz Št. Petra, Slavine, Zagorja in celo iz Postojne. Posebno nam je omeniti požarno brambo v Slavini, ki je bila skoro prva na mestu. — Zopet požar. Na Novi Sušici zgorela je trgovina gospoda Domicelja ponoči 24. t. m. Škoda je velika, ker je imel g. Domicelj veliko zalogo različnega blaga. — Zgorelo je v noči 24. t. m. tudi na Premu pri Trnovem dvoje poslopij. Udarila je strela. Tresa in hudega vremena, reši nas o Gospodi!

Mnogi madeži kože na obrazu, kakolišaj, ogrci, so samo posledica slabega prebavljanja. V vseh slučajih, koder se pojavijo take nepravilnosti, naj se uporablja takoj naravna **Franc Jožef**-ova grenčica. Polovico kozarca, zavžite zjutraj na tešče, uredi prebavo in sčisti kri za trajno. Po klinikah za kožne bolezni že desetletja v uporabi. 18

Dobre knjige

Učna knjiga francoskega jezika za slovenske srednje šole in tem enake zavode. Spisal Friderik Juvančič. Založila »Katoliška Bukvarna«. Cena vezani knjigi 2 K 50 h. — Slovenci dozdejše nismo imeli nobene slovnice francoskega jezika; tembolj moramo pozdravljati dejstvo, da nam jo je spisal priznan strokovnjak profesor Friderik Juvančič. Če smo tako dolgo pogrešali učno knjigo za francoski jezik, ki se ga med nami čedalje več izobraženstva in mladine uči, se smemo zdaj ponasati s tem, da imamo slovnico tako temeljito, praktično in jasno, da se sme z vsako drugo kosati. Velika prednost F. Juvančičeve učne knjige francoskega jezika je ta, da ni prikladna zgolj za šolo, ampak tudi za samouke, ker je tako pregledno, precizno in praktično sestavljena, da se bo iz nje vsak sam brez tuje pomoči kmalu navadil francoskemu jeziku. Pravila za izgovarjavo so izborna, nič manj način vaj in nalog, ki uvajajo v jezikovni duh. Ker je znanje francoskega jezika in literature za vsakega izobraženca neobhodno potrebno, se ne bo Juvančičeva knjiga vstala samo na srednjih šolah, marveč se razširila v vseh krogih po Slovenskem, koder raste ljubezen do francoskega jezika in zanimanje za bogato francosko književnost ter duševne proizvode francoskega ljudstva. Knjiga je izšla v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani.

Sv. Ciril in Metod, slovanska apostola sv. vere in cerkvene edinosti. Ljubljana 1910. Str. 32. Cena 14 vin., 10 izvodov 1 K 20 vin., 100 izvodov 11 K. Udje »Apostolstva sv. Cirila in Metoda« dobijo knjigo brezplačno; navodilo za razdeljevanje knjižice je na 2. strani ovitka. — To je najboljši slovenski življenjepis sv. slovanskih apostolov. Tvarina je lepo pregledno razdeljena v 26 kratkih poglavij; posamezna poglavja se berejo kakor odlomki lepe povesti. Knjižica je primerna za mladino in za odrasle. Delite jo med mladino, razširjajte jo med ljudstvom. Naroča se v prodajalni »Katol. tiskovnega društva« (Ničman), v »Katol. Bukvarni« in pri »Apostolstvu sv. Cirila in Metoda« v Ljubljani (Semeniška ulica).

Elektromotore in diname

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Praga, 22. junija 1910: 67, 8, 2, 20, 55.
 Gradec, 25. junija 1910: 38, 64, 90, 59, 52.
 Dunaj, 25. junija 1910: 67, 8, 11, 81, 4.

Ljubno, dne 30. majnika 1910.

Gospod

Franc Stupica, veletržec

v Ljubljani.

Podpisani posestniki kupili smo pri Vas 5 vratila (gepelne), 1 mlatilnico in 1 slamo-reznicu.

Postavili smo si stroje sami in Vam moramo danes sporočiti, da delujejo isti dosedaj izborni in v našo popolno zadovoljnost, tako se Vam tem potom prav lepo zahvaljujemo za točno in dobro postrežbo.

Ob enem priporočamo vsakemu kmetu-valcu, da si nabavi tako jednostavno vratilo, ki mu je v najtežjih kmetijskih delih kakor mlatev, rezanje, i. t. d. najboljša in najcenejša pomoč. 1636

S spoštovanjem

Kokalj Ignacij, Gvenkel Anton, Praprotnik Jožef.

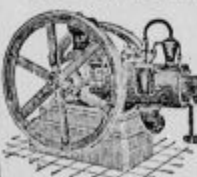
Mnenje gospoda dr. Ionidis-a Kavaklija.

Gospod J. Serravallo, Trst.

Opozarjam Vas, da je dal poizkus, ki sem ga napravil z Vašim izdelkom Serravallovim Kina vinom z železom na sedemletnem dečku, nepričakovane uspehe. Deček je izgubil kmalu znake malokrvnosti na obličju, moči so se mu povrnilo, tek se je obudil, izločenje blata je postalo enakomerno in vsakdanje. Razveseljen po tako dobrih uspehih Vašega Serravallovega Kina vina z železom, se čutim primoranega priporočati ga od srca kakor edini pripomoček proti malokrvnosti, breztečnosti in telesni šibkosti.

Kavaklija, 29. oktobra 1909.

Dr. Ionidis.

CLIMAX motor in petrolej

Najcenejši obrat.

Bachrich & Co.

tovarna za motorje

Dunaj XIX/6

Helligengasse 83.

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglas o Thymomel Scillae, to je preparat, katerega zdravniki večkrat priporočajo.

Posestvo se prodaja iz proste roke v lepi ravnini, 5 minut od glavne ceste, vse v dobrem stanu. - Cena po dogovoru. Več pove Jožef Zupančič, Zgornja Draga št. 4, pošta Višnja Gora. 1859 2-1

Puške

Lancaster . . . od K 28—
 Flobertpuške . . . 8-50
 Pištole . . . 2—
 Samokresli . . . 5—
 Poprave cen. Ilustrirani cenik franko. 870
 F. Dušek, Opočno 123, Češko.

Ogromno

denarja prihranite, ako naročite takojčajne ostankke za ženske obleke po 20 m, močni 8 K, zelo močni 10 K, posebeno fini 12 K. Naročila čez 20 K franko.

Slovenska veletrgovska hiša R. Stermecki v Celju.

30 dni na poskus!

Wertheim-Elektra K 85.

na široko znani kot najboljši rodbinski stroji sedanjosti, in vzame vsak stroj nazaj, ako ne prestopi preizkušnje. Veliko 1000 dobavlja Wertheimov si je možno ogledati. 1324

Zahtevajte cenik št. 151.

Spricajo: „Elektra“, katero sem pred tremi leti od Vas prejel, deluje še brez napake kakor prve dni.

Jan. Kunert, nadučitelj.

Wollersdorf (Češko)

Le pri nas dobite pristno blago

Zelo ugoden nakup

40 metr. ostankov

celina, volle, flaneli in drugega perila, blaga, krasne, dolge 1-8 m, izbrane pošilje po povzetju franko za 18 K dobro znana razpošiljalnica 15-1

V. J. Havlicek a bratr.

Poděbrad (Češko).

Vzorci teh ostankov se ne pošiljajo. Vzorci modnega blaga in manufakture z najnižjimi cenami razpošiljamo franko.

priznana trpežen izdeldek, poraba toka in moči majhna dobavlja 1336 10-1

Brigittenau-ska elektrotehnična tovarna Dunaj XX., Wintergasse št. 15. Telefon 14594. Izvršitev kompletnih električnih naprav, dveletno jamstvo, nizke cene, zelo ugodni plačilni pogoji.

Umetne zobe

Brez ruvanja zobnih korenin se ustavljajo ameriški umetni zobje, posamezno ali cela zobovja, izvedeni nedelje in praznike vsak dan od 8. ure jutraj do 6. zvečer v konc. zobarsk. atelje

O. Seydl

655 Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 7.

Leposlovni mesecnik

„Dom in Svet“

stane za celo leto K 10— Naroča se v Ljubljani.

Zastopnike

in potnike

za obisk zasebnikov z blagom za gospode in dame sprejme proti visoki proviziji prva razpošiljalnica za sukno. — Ponudbe pod šifro: „Weltfirma 84651“ na enončno pisarno M. Dukes nasl. Dunaj 1/1.

1 1/2 do

2 kg

na pridobi

vsak dan

na teži 2

dr. Zellner

krmo

zapratišče

3 krat rednejši od koruze 50 kg z vrečo K 11-50 od tovarne. I. za zrejo, II. pitanje.

Molko zviša množino mleka pri kravah za 1 1/2 do 2 litra na dan. K 7-50 za 50 kg od tovarne.

Zdr. tovarne za krmla a. dr.

Bratje Tausky

Dunaj II., Praterstr. 15.

Prospekt, Goldgrube' zastonj.

1554 12-1

Izjava.

Podpisani obžalujem, da sem krivično žalil gospoda **Ivan Jeretina**, preklicem vse moje obrekovanje ter se mu zahvaljujem za nadaljno postopanje proti meni.

Trbovlje, dne 25. junija 1910. 1872

Ivan Bolte.

Proda se takoj iz proste roke za 22.000 kron obstoječe iz približno 40 orlov nlij, travnikov, sadovnikov in gozdov ter hiše in gospodarskega poslopja v prav lepem stanu. Posestvo je oddaljeno 10 minut od nove šole, ki se v kratkem razširi v dvorazrednico. Povpraša naj se pri Ivanu Majcenu, mesarju v Sent Janžu na Dolenjskem. 1879 (1)

Izjava.

Jaz podpisani **Alojzij Glažar**, posestnik v **Stranah**, obžalujem, kar sem govoril v gostilni g. Ludvika Janeza na Vel. Brvah o pokojnem gosp. Ivanu Debevc, bivšem županu v Slavinjah.

1861 1-1 **Alojzij Glažar.**

Pristno francosko

1729

semensko ajdo ponudi po najnižji dnevni cen. **Viljem Steinherz**, Ljubljana.

V tovarni za cement v **Mojstrani** sprejmo **več domačih delavcev**

za takojšnji nastop. Stalno delo. Najmanjši zaslužek K 2-40 za deseturno delo. 1809 3-1

Vajenca za slikarsko in pleskarsko obrt išče **Ivan Martinc**, Jesenice na Gorenjskem. 1877

Učenec ki bi imel tudi priliko obiskovati obrtno šolo se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom. **Friederik Homann**, Radovljica. 1820 3-1

Ali ste že dobili fonograf zastonj?

Da povsod vpeljem svoje izborne najnovejše valjarje, imenovane „Goldhart“, sem se odločil, da razdelim 2500 fonografov. Zahtevajte prospekt, obenem vpošljite 10 vinarsko znamko in lahko dobite zastonj in colnine prosto krasen koncertni fonograf. Fonografski uvoz G. Löwin, Dunaj VI/2, Gumpendorferstrasse 111.

: **Naročajte „Slovenca“.** :

Neprekosljive ameriške

kosilne stroje „Deering“

1604 1-1 najnovejše in lahke konstrukcije po zmerni :: cen :: priporočena znana veletrgovina z

železnino, motorji in poljedelskimi stroji

Fr. Stupica

v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 1.